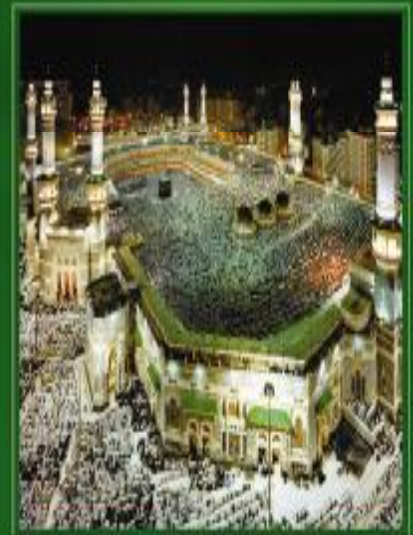

የሐጅና ዑምራ ማሰራረያ

እዘጋጅና አቅራቢ

በሼጅ ጠባል ዚን አስመድ አል አባል

መትደም በከቡር ሼጅ ሳልሐ ዓብዱል ሃዲዝ መሐመድ አል አሸጅጅ በሰቡዲ ዓረቢያ የእስልምና የአውቃና የጻዕዋና የአርሻይ ሚኒስጥር

የሐጅና ዑምራ ማሰራረያ

የኢስታራቶም ቦታዎች

የሐጅና ዑምራ አረፊዎች

የሐሊፒ ከግንቱ (የውመላ ተርፎ)

ቡልሊጃ ዘጠኝ የአረፋ ቀን

መ-ዝያሊፋ

የአርፍ ቀን (የውመላ ነሐር)

አያመል ተሽሪቅ

ሴቶችና የሚመለከት መመሪያ

አስረላጊ ጥያቄና መልስ

የመስጃደል ነበዊ ዚያራ

ፍፋ

እዘጋጅና ጠባል ዚን አስመድ አል አባል

رقم الهاتف: 0102-333048
رقم الفاكس: 0102-333048

በአላህ ስም እጅግ በጣም ፍህፍህ በጣም አዛኝ በሆነው

የሐጅና ዑምራ ማብራርያ

አዘጋጅና አቅራቢ በሼኽ ጠላል ቢን አህመድ አል አቂል
ትርጉም ሰይፊዲን ሐበሻ ያሲን - ከጅዳ የዳዕዋ ማዕከል
እርምት በዶክተር ዓብድልጀሊል ሐሰን አሩሲ

ማውጫ

1	የጉዞ ሥነሥርዓት	8
2	ኢሕራም	10
3	የኢሕራም ክልሎች	12
4	በኢሕራም ወቅት የሚከለከሉ ነገሮች	14
5	የሐጅና ዑምራ ማብራሪያ	17
6	የዑምራ አደራረግ	19
7	የሐጅ አፈፃፀም	27
8	የዙልሒጃ ስምንተኛው ቀን	28
9	የዙልሒጃ ዘጠነኛው ቀን	30
10	ሙዝደሊፋ	32
11	ዙልሒጃ አሥረኛው ቀን	34
12	ጠዋፈል ኢፋዳ	36
13	አያመል ተሽሪቅ	37
14	ጠዋፈል ወዳዕ	39
15	የሐጅ መሠረቶችና ግዴታዎች	40
16	ሴቶችን የሚመለከት ደንብ	41
17	የነብዩን (ሰ.ዓ.ወ) መስጊድ ዚያራ	47
18	አስፈላጊ ጥያቄና መልስ	53
19	ዱዓ	67

መልዕክቱ የተውጣጣቸው ኪታቦች

- ተሕቁቅ ወልኢዲሕ በሼኸ ግብዱል ዐዚዝ ቢን ባዝ
- ሲፈቱል ሐጅ ወል ዑምራ በሼኸ መሐመድ ቢን ኡሰይሚን
- አሕዛም ተኸተስ ቢል መ-ሶሚናት በሼኸ ዶ/ ሳሊህ ቢን ፈውዛን
- ኪታብ ሐ-ስነል መ-ስሊም በሼኸ ሰዲድ ቢን ወህፍ ቀሕጣኒ
- ፈታዋ ለጅና ዳኢማ ለጅና ዳኢማ ሊል ቡሐስ ዲልሚያ

Ⓢ طلال بن أحمد العقيل، ١٤٢٣هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

العقيل، طلال بن أحمد

دليل الحاج والمعتمر - جدة .

٨٠ صفحة، ١٢×١٧ سم

ردمك: ٩-٩٦٤-٤١-٩٩٦٠

١- الحج - مناسك ٢- العمرة ٣- العنوان

ديوي ٢٥٢,٥ ٢٣/٣٩١٧

رقم الإيداع: ٢٣/٣٩١٧

ردمك: ٩-٩٦٤-٤١-٩٩٦٠

حقوق الطبع محفوظة للمؤلف

هاتف ٦٣٩١٨٠٠ فاكس ٦٩٨٦٣٥٥ جوال ٥٥٦٤٨٦٥٩

ص. ب ١٨٤٥٥ جدة ٢١٤١٥

المملكة العربية السعودية

የሐድና ዑምራ ማብራርያ

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَةٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ
 وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ
 يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَكْرَدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ النَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا
 يَتَأُولَىٰ الْأَلْبَابِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
 تَبْتَغُوا فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَفَضْتُمْ مِنْ
 عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرَامِ
 وَأَذْكُرُوهُ كَمَا هَدَيْتُمْ وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ
 لَمِنَ الضَّالِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ
 النَّاسُ وَاسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٩٩﴾
 فَإِذَا قَضَيْتُمْ مَنَسِكَكُمْ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ كَذِكْرِكُمْ
 آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا فَمِنَ النَّاسِ مَنْ
 يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا وَمَالَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
 خَلْقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا
 حَسَنَةٌ وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾
 أُولَئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

መቅደም

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

አቅማቸው በፈቀዱ ባሮቹ ላይ ወደ አላህ ቤት ሐረም ሐጅን ግዴታ አድርጎ ሐጃቸው ለተዋጣላቸው ምንዳውን የወንጀልንና የጥፋት ማበሻ ያደረገው አላህ ምስጋና ይገባው። ለአላህ ጥሪ ምላሽ በመስጠት ለበይክ ብለው ጠዋፍና ሰዕይ ካደረጉት ሁሉ በላጭ በሆኑትና በተመረጡት ነብዩ መሐመድ ሰላምና ሰላት ሰላቸው ፣ ለቤተሰቦቻቸው ፣ ለሰሐቦቻቸውና በላቸው እየተዳኘ በመልካም ለተከተላቸው ሁሉ ይሁን ።

በመቀጠል ፡- ውድ ወንድሜ ሐጅ ሆይ እንኳን ወደዚህ ወደተከበረው ሃገር በሰላም መጣህ እያልኩኝ ሐጅና ዑምራህ አላህ በሚፈልገው መልኩ እንዲሆንና ሐጅህንም አላህ ተቀብሎት በመልካም ሥራ ሚዛኖችህ ላይ እንዲያደርግልህ እለምነዋለሁ ።

ወደ አላህ ቤት ያቀናህ ወንድሜ ሆይ ለሁሉም ተሳፋሪ መሪና ለሁሉም ጉዞ ፋና እንዳለው ሁሉ የሐጃጆችም መሪ ነብዩ መሐመድ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሲሆኑ የጉዞውም ፋና መመርያቸውና ሱናቸው ነው ለዚህም ነው እሳቸው የሐጅ (ሥራዎቻችሁን ከኔ ውሰዱ) ያሉት ።

ስለዚህ ወደ አላህ ቤት ለሐጅና ዑምራ ያቀና ሁሉ ታአማኒነት ካላቸው ስለ ሐጅና ዑምራ የሚያበራሩ መፅሐፎች አማካኝነት ስለ ሐጅና ዑምራ ማወቅ ሲኖርበት በሚያምታቱ ጉዳዮች የዕውቀት ባለቤቶችን መጠየቅ ይገባዋል።

የተከበርከው ሐጅ ሆይ ይህ ፊትለፊትህ የምታየው መፅሐፍ ማብራሪያው ግልፅ ሆኖ በስዕላዊ መግለጫ ተደግፎ በአዲስ መልክ የተዘጋጀ በመሆኑ የሐጅንና ዑምራ አፈፃፀም በቀላሉ ልትረዳበት ትችላለህ። ስለዚህ ይህቺን መፅሐፍ የሐጅና ዑምራህን አፈፃፀም መሪ አድርገህ እየተጠቀምክ ባልገቡህ ጉዳዮች ላይ በሳዑዲ አረቢያ የእስልምና ጉዳዮች ሚኒስቴር ሃላፊነቱን በመውሰድ የምትፈልገውን ሁሉ ሊያገለግልህ ተዘጋጅቷል ይኸውም ሐጅ ላይ በተለያዩ ጣቢያዎች ላይ ባሉ ትናንሽ ቤቶች ውስጥ የምትጠይቃቸው የዕውቀት ባለቤቶችን ታገኛለህ አላህም በቁርአኑ ፡-

فَسَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

ትርጉም ((.. የማታውቁትም ብትኾኑ የዕውቀትን ባለቤቶች ጠይቁ)) ብሏልና :: አል ሃኸል - 43

ከማጠቃለሌ በፊት ይህን የሐጅና የዑምራ መመርያ መፅሐፍ ላዘጋጀው ለወንድሜ ለሼኽ ጠላል ቢን አህመድ አል ዓቂል የከበረ ምስጋናዬን እያቀረብኩ በዚህ መፅሐፍም ሆነ በሌላ መስክ ለሚያደርጋቸው ጥረቶች በመልካም ሥራው ሚዛን ላይ እንዲሰፍርለት አላህን እለምነዋለሁ፡፡ በተጨማሪ ለሐጂጆች የዲን መልዕክት የያዙ ሕትመቶችን የሚያድለው ጅዳ የሚገኙት የሼኽ ጠላል የሥራ ባልደረቦቹና ባጠቃላይ ለኮሚቴው ለዚህ ለተባረከው ሥራቸው አላህ ምንዳውን ይስጣቸው እላለሁ ፡፡

የአላህ ቤት እንግዳ የሆንክ ሐጅ ሆይ ሌላው የማስተላልፈው ጉዳይ አንተንም ሆነ እራሴን አደራ የምለው ይህንን ውድ ጊዜህን በመሻማት በእንግድነት ወደቀረብከው ጌታህ የሚወደውን ሥራ ብቻ በመሥራት የተከበረው ቤቱን በማተለቅ አላህን ከሚያስቆጡ ሥራዎች መቆጠብ ይገባሃል፡፡ አላህም በቁርአኑ ሲያስጠነቅቅ፡-

وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِالْحِكْمِ يُظْلَمْ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ

(الحج 025)

ትርጉም ((.. በሱም ውስጥ (በመስጂደል ሐረም ውስጥ ከትክክለኛው መንገድ) በመዘንበል በዳይ ሆኖ (ማንኛውንም ነገር) የሚፈልግ ሰው ከአሳማሚ ቅጣት እናቀምሰዋለን)) ይላል፡፡ አልሐጅ - 25
በመጨረሻ ሐጅህ የተዋጣለት (መብሩር) ሥራህ የሚያስመሰግንህ (መሽኩር) ወንጀልህም የተማረ እንዲሆን አላህን እለምነዋለሁ አላህም ከሁሉም በላይ አዋቂ ነው (አላሁ አዕለም)፡፡

ወሰላም አለይኩም ወራህመቱላሂ ወበረካቱሁ

በላዑዲ ዓረቢያ የእስልምና ጉዳዮች የወቅፍ የዳዕዋና የኢርሻድ ሚኒስቴር፡- ሷሊሕ ዓብዱልግዚዝ ቢን መሐመድ አል አሸይኽ፡፡

ጥንታዊው ቤት (ሐረም)

ለዓለማቱ ጌታ ለአላህ ምስጋና ይገባው ሰላትና ሰላም ለነብዩ መሐመድ ለቤተሰቦቻቸውና ለባልደረቦቻቸው ይሁን።

በመካከል ከተማ ሐረም መስጊድ ውስጥ የሚገኘው ካዕባ የአላህ ጥንታዊ ቤት ነው።

ካዕባ ሙስሊሞች የትም ቦታ ቢሆኑ ከልባቸው የማይጠፋ ሥፍራ ሲሆን ፊቶችና ልቦቻቸውም በቀን አምስት ጊዜ ወደ ካዕባ አዙረው ለአንዱ አምላክ ለአላህ ተናንሰውና ፈርተው ይሰግዳሉ ።

ጥንታዊው ቤት (ካዕባ) በነብዩ ኢብራሂም ከተገነባበት ጊዜ ጀምሮ ሙስሊሞች በተከበረው ቤት ዙርያ ጠዋፍ ለማድረግና የሐጅ ሥርዓትን ለማከናወን ከሚኖሩበት እሩቅ ሸለቆ አቋርጠው ወደ መካ ይጎርፋሉ ።

ሰዎች ከባዕድ አምልኮ ተላቀው የፈጠራቸውን አንድ አምላክ አላህን ብቻ ፍፁም በሆነ በትክክለኛ እምነት በኢስላም ሊገዙት የመጀመርያው ጥንታዊው ቤት (ካዕባ) ተመሰረተ አላህም በቁርአን ሲገልፀው ፡-

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾
 فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

ትርጉም ((ለሰዎች (መጸለያ) መጀመርያ የተኖረው ቤት ብሩክና ለዓለማት ሁሉ መመርያ ሲሆን ያ በበካህ (በመካ) ያለው ነው ፤ በውስጡም ግልፅ የኾኑ ታምራቶች የኢብራሂም መቆሚያም አለ (ውስጡም) የገባ ሰው ፀጥተኛ ይሆናል (ሰላምን ያገኛል) ለአላህም በሰዎች ላይ ወደርሱ መሄድን በቻለ ሁሉ ላይ ቤቱን መጎብኘት ግዴታ አለባቸው የካደም ሰው አላህ ከዓለማት ሁሉ የተብቃ ነው።))

የኢስላም መሠረቶች

የተከበራችሁ ሙስሊሞች

በቡካሪና ሙስሊም ሐዲስ ከነብዩ መሐመድ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንደተረጋገጠው

« ኢስላም በአምስት መዓዘኖች ተገነባ » እነሱም

ከዚህ የምንረዳው ሐጅ ከኢስላም መሰረቶች አንዱ በመሆኑ አንድ ሙስሊም አቅሙ እያለው ሐጅ እስካላደረገ ድረስ እስልምናው ሙሉ አይሆንለትም።

የአላህ እዝነቱ ሆኖ ሐጅ ለአንድ ሙስሊም በዕድሜ ልኩ ከአንድ ጊዜ በላይ ግዴታ አይሆንበትም።

ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሐጅ ግዴታ (ፈርድ) መሆኑን ሲናገሩ አንድ ሰሐባ በየአመቱ ነው ? ብሎ ጠየቃቸው

እሳቸውም (ሐጅ አንዴ ነው የደገመ ትርፍ (ተጠውፅ) ነው) አሉት

ሐዲስ ስሐብ

ሐጅ ሲደረግ ከይዩልኝ እና ከይስሙልኝ ተጠንቅቆ ፍፁም ለአላህ መሆን አለበት።

አላህም በሐዲሰል ቁድስ :-

(እኔ ሲያሻርኩብኝ እቀናለሁ አንድ ሥራ ሰርቶ በእኔ ላይ ያሻረከ ከነሽርኩ እተወዋለሁ ብሎዋል)

ሐጅ ሲደረግ ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ባሳዩት መሠረት መሆን አለበት ::

እኛም ሙስሊም ወንድሞቻችንንና እህቶቻችንን የምንመክረው ለሐጅ ጉዞ ከመነሳታቸው በፊት ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሐጅ እንዴት ነበር ያደረጉት? ብለው በደንብ መጠየቅና ማወቅ አለባቸው ::

ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳዘዙት

(የሐጅና ዑምራ አፈፃፀም ከኔ ውሰዱ) ብለዋል።

ላኢላሃ ኢላላህ መሐመድ ረሱል-ላህ ብሎ መመሥከር

የአምስት ወቅት ሰላት መስገድ

ከገንዘብ ላይ ዘካ ማውጣት

የረመዳንን ወር መያም

ወደ አላህ ቤት መካሐጅ ማድረግ፣ ናቸው

የጉዞ ሥነ ሥርዓት

1. ሐጅና ዑምራ ለማድረግ የተነሳ ኒያውን አስተካክሎ ፍፁም ወደ አላህ ሊቃረብበት መሆን አለበት ሐጅ ሲነየት ለዱንያ ፣ ለጉራ ፣ ሐጂ ለመባል ፣ ለይዩልኝ እና ለይስሙልኝ እንዳይሆን መጠንቀቅ ያስፈልጋል ።
2. ለጉዞ የተነሳ ሰው ምንግዜም ቢሆን በንብረትና በዕዳ ጉዳይ ኑዛዜ መፃፍ ይገባዋል የሰዎችን የአደራ ንብረት የተቀበለ ከሆነ እራሱ ዘንድ እንዲቀመጥ ወይም እንዲመልስላቸው ለባለ አደራዎቹ ማስመረጥ አለበት።
3. ባለፈው በሰራቸው ወንጀሎች ተፀፅቶ መቶበትና ደግሞ ወንጀል ላለመፈፀም ፅኑ የሆነ አቋም መያዝ አለበት ።
4. ሰዎችን በድሏቸው ከሆነ ይቅርታ መጠየቅ ፣ ንብረታቸውን በግፍ የወሰደ ከሆነ መመለስ አለበት ።
5. ለሐጅና ዑምራ የሚያወጣው ወጪ ፍፁም ሐላል መሆን አለበት ምክንያቱም አላህ ከጉድለት ሁሉ የጠራ በመሆኑ የጠራን ሥራ ብቻ ነው የሚቀበለው ።
6. ከሁሉም ወንጀሎች መራቅ ይጠበቅበታል ይኸውም ፡- በምላሱም መጥፎ በመናገርና በሰውነቱ ግፍያ በመፍጠር ሰውን ያለመበደል ፣ ከሃሜትና ከገደኛ ጋር ከመጨቃጨቅ መቆጠብ ፣ ሁሉንም አይነት ውሸት መራቅ በተለይ በዲን ጉዳይ በማያውቀው ነገር አላህ እንዲህ ብሏል ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዲህ ብለዋል ብሎ መዋሸት ተልቅ ወንጀል ስለሆነ መጠንቀቅ ያስፈልጋል።

የጉዞ ሥነ ሥርዓት

7. ሐጃጆች በሐጃና ዑምራ ዙሪያ ባሉ መመሪያዎች እርስ በርስ መስማማት አለባቸው።
8. መንገደኛ ተጊዥ ኢስላም ግዴታ ያደረገውን ሁሉ መፈፀም አለበት ፡- በተለይ ሰላትን በወቅቱ በጀምጻ መስገድ ፣ የቻለውን ያህል ቁርአን መቅራት ፣ ዚክር ማብዛት ፣ ዱዓ ማድረግ ፣ በንግግርም ሆነ በተግባር ለሰዎች መልካም ፀባይ ማሳየት ፣ የተቸገረን መርዳት ፣ ለሙስሊሞች መራራት ፣ ለድሃ መመዕወት ፣ በመልካም እያዘዙ በመጥፎ መከልከል የመሳሰሉት ሁሉ የሙስሊም ፀባዮቹ ናቸው።
9. መንገደኛ ከጉዞው በፊት በጥሩ ኢስላማዊ ሥነ - ምግባር የታነፁ ጊደኞች መምረጥ አለበት።
10. ሙስሊም መንገደኛ ፍፁም የሆነ መልካም ፀባይ መላበስ አለበት ይኸውም ፡- ትዕግስት ፣ ተበድሎ ማለፍ ፣ ይቅር መባባል ፣ መቻቻል ፣ አመለ ቀዝቃዛ መሆን ፣ ችኩል ያለመሆን ፣ መተናነስ ፣ መለገስ ፣ ንቁና ትጉህ መሆን ፣ መተዛዘን ፣ ጥንቁቅ ፣ ጨዋ ፣ ታማኝ ፣ ሥርዓት ያለው ፣ አላህን የሚፈራ ፣ መሆን ይጠበቅበታል።
11. መንገደኛ ሙስሊም ከቤቱ ሲወጣ አላህ ባዘዘው መሰረት ለቤተሰቦቹ አላህን እንዲፈሩ አደራ ማለት አለበት ።
12. መንገደኛ ከረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የተገኙትን የመንገደኛ ዚክሮችና ዱዓዎችን በተቻለ መጠን በቃሉ መያዝ ይወደዳል።

አል ኢሕራም (ሐጅ ወይንም ዑምራ መነየት)

ኢሕራም የሐጅና ዑምራ የመጀመርያ ሥራ ነው። ኢህራም ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ (ጉሱክ) ለመግባት የሚደረግ ኒያ ነው። ወቅቱም ለዑምራ አመቱን መሉ ሲሆን ለሐጅ ግን ኒያ የሚደረግው

የሸዋልና ዙልቱዒዳ መሉ ወሮችና በዙልሐጃ አሥር ቀኖች ናቸው። (ዙልሐጃ አሥር ሌሊቱ ብቻ ነው። በሐጅ ጊዜያቶች ውስጥ የሚጠቃለለው)

የሐጅና ዑምራ ሥራ የሚጀመረው ከተወሰኑት ክልሎች (ሚቃት) ላይ የኢሕራም ልብስ ለብሶ ኒያ በማድረግ ነው።

ለበይክ ዑምራ - ዑምራ ብቻ ለሚያደርግ

ሐጅና ዑምራ ለማድረግ የፈለገ በመርከብም ሆነ በሌላ መገገዣ ተገዞ የኢሕራም ክልሎች (ሚቃት) እንደደረሰ መጀመርያ ከተሳካለት ገላውን ታጥቦና ተበጃጅቶ ወንድ ነጭ የሆነ ብትን ጨርቆች በማዘጋጀት አንዱን ከወገብ በታች አሸርጦ አንደኛውን ከወገብ በላይ አጣፍቶ ይለብሳል። ለሴት ግን ለኢሕራም

መተመቱዕ ዑምራና ሐጅ ለየብቻ ለማድረግ ለበይክ ዑምራ መተመቱዓን ቢሃ ኢለል ሐጅ) ትርጉም (ከዑምራ በኋላ ኢሕራሜን ፊትቹ ሐጅም ላደርግ ማለት ነው

የተለየ ልብስ የላትም የሰውነቷን ቅርፅ የማያሳይ ከእጃና ከፊቷ በስተቀር መሉ ሰውነቷን የሚሸፍን የፈለገችውን አይነትና መልክ ያለው ልብስ መልበስ ትችላለች ባዕድ ወንድ መሀል ግን ፊቷን በጨርቅ ጣል አድርጋ መሸፈን አለባት።

በመቀጠልም ወንዶችም ሆኑ ሴቶች ለሐጅ ወይንም ለዑምራ በሚከተለው መልኩ ይነይታሉ

አል ቃሪን (ለበይክ ዑምራ ወሐጅ) ዑምራና ሐጅ አንድ ላይ ላደርግ ማለት ነው

ለበይክ ማለት ከተጀመረ በኋላ ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ (ጉሱክ) ተገባ ማለት ነው።

— ሐጃጆች የሚገዙት በባሕር ወይንም በአውሮፕላን ከሆነ እንደተለመደው አብራሪዎች የሚቃት ክልል መድረሳቸውን ይናገራሉ በዚህን ጊዜ ሐጃጆች የኢሕራም ልብሳቸውን ለብሰው ተልቢያ በማለት ኢሕራም ያደርጋሉ (ኢሕራም ማለት ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ ለመግባት መነየት ወይንም መወሰን ማለት ነው) ሐጃጆች ከፈለጉ ከቤታቸው ሲወጡ የኢሕራም ልብስ ለብሰው ሚቃት ክልል ሲደርሱ ተልቢያ በማድረግ ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ መግባት ይችላሉ።

አል መፍሪድ ለበይክ ሐጅን ትርጉም ሐጅ ላደርግ

በተልቢያ ጊዜ ወንዶች ድምፃቸውን ክፍ ሲያደርጉ ሴቶች ግን ድምፃቸውን ለራሳቸው ብቻ እንዲሰማ አድርገው ተልቢያ ይላሉ።

ከኢሕራም በፊት

ከኢሕራም በፊት የሚከተሉትን ማከናወን ይወደዳል

1. ጥፍርን መቁረጥ ፣ በብብትና በብልት አካባቢ ያለን ፀጉር መላጩት ወንዶች የከንፈር ሂምን ብቻ ማሳጠር።
2. ከተመቸ ሙሉ ገላን መታጠብ ሱና ነው

በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ያሉ ሴቶች ሳይቀሩ ይታጠባሉ

3. ወንዶች ልብሳቸውን በሙሉ አውልቀው የኢሕራም ልብስ መልበስ ።
4. ሴት ፊቷ ላይ ያለውን ቡርቃ እና ኒቃብ አውልቃ ባዕድ ወንድ ባጋጠማት ጊዜ ከጭንቅላቷ ወርዶ ፊቷን የሚሸፍን ሻሽ መሰል ጨርቅ (ኪማር) ጣል ታደርጋለች።
5. ከትጥበት በኋላ ወንዶች ከኒያ በፊት የኢሕራም ልብሳቸውን ሳይነካ ገላቸውንና ፊታቸውን ቅባትም ሆነ ሽቶ መቀባባት ይችላሉ ።

በኢሕራም ወቅት የሚሰገድ ልዩ የሆነ ሰላት የለም

ሴቶች ከኢሕራም ኒያ በፊት ሽታ የሌለው ቅባት መቀባት ይችላሉ

6. ከኢሕራም ልብስ በኋላ ቀጥታ ወደ ሐጅና ዑምራ ሥራ (ጉሱክ) ነይቶ መግባት ኒያው በቃል ባይሆንም በልብ ካረፈ በቂ ነው የኢሕራሙ ኒያ ከፈርድ ሰላት በኋላ ቢሆን ይመረጣል ያለበለዚያም የውዳእ ሱና ሰላት ሰግዶ ኢሕራም ማድረግ ይቻላል። ሐጅ ወይንም ዑምራ ለሌላ ሰው ማድረግ የፈለገ የሰውዬውን ሥም ጠርቶ (ለበይክ ለእኩል ማለት ይችላል)

የተልቢያ አባባል

((ለበይክ አላሁመ ለበይክ ለበይክ ላሽሪከለክ ለበይክ ኢነል ሐምደ ወኒዕመተ ለከ ወልሙልክ ላሽሪከለክ))
 ትርጉም :- አቤት አላህ ሆይ አቤት ፣ አቤት ለአንተ ሽሪክ የለህም ፣ አቤት ምስጋና ፣ ፀጋና ንግሥና ለአንተ ብቻ ናቸው ሚሻረክህ የለም።

የተልቢያው ወቅት

ለዑምራ ከኢሕራም ኒያ እስከ ጠዋቱ መጀመርያ ድረስ ተልቢያ ሲባል ለሐጅ ከኢሕራም ኒያ እስከ የዲድ ቀን ጠዋት ጀመረቱል ዓቀባህ ላይ ጠጠር እስከሚወረወርበት ሰዓት ድረስ ተልቢያ ይባላል

የኢትዮጵያ ክልሎች

ረሱል (ሰላላሁ ዐለይሂ ወሰለም) ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ ሁሉ ኢትዮጵያ የሚያደርጉበትን አምስት ክልሎች (ሚቃት) ጠቅሰዋል።

ክልሎችም

ዙል ሐለይፋህ

-- ዙል ሐለይፋ :- የመዲናና በመዲና በዙል ለሚመጡ ሐጃጆች ኢትዮጵያ የሚያደርጉበት ክልል (ሚቃት) ነው ። በአሁኑ ወቅት አብያር ዓሊ በመባል ይታወቃል።
ከመካ 450 ኪ.ሜ. ይርቃል ።

አል ጁሕፋህ

-- አል ጁሕፋ :- የሻም ፣ የግብፅ ፣ የሞርኮና በነሱ በዙል አቋርጠው ለሚመጡ ሐጃጆች ኢትዮጵያ የሚያደርጉበት ክልል ነው ይህ ክልል ለራቢግ ከተማ ስለሚጠጋ በአሁኑ ወቅት ሐጃጆች ከራቢግ ነው ኢትዮጵያ የሚያደርጉት።
ከመካ 183 ኪ.ሜ. ይርቃል

ቀርነል መናዚል

-- ቀርነል መናዚል :- የነጅድና በነሱ በዙል አቋርጠው ለሚመጡ ሐጃጆች ኢትዮጵያ የሚያደርጉበት ክልል ነው ። በአሁኑ ወቅት አስሳይል ከቢር በመባል ይታወቃል።
ከመካ 75 ኪ.ሜ. ይርቃል

የለምለም

-- የለምለም :- የየመንና በነሱ በዙል አቋርጠው ለሚመጡ ሐጃጆች ኢትዮጵያ የሚያደርጉበት ክልል ነው ሰዎች በአሁኑ ወቅት አስሰዕድያ የሚባለው ቦታ ላይ ነው ኢትዮጵያ የሚያደርጉት።
ከመካ 92 ኪ.ሜ. ይርቃል።

ዛቱዒርቅ

-- ዛቱዒርቅ :- የኢራቆችና በነሱ በዙል የሚያልፉ ሐጃጆች ኢትዮጵያ የሚያደርጉበት ክልል ነው
ከመካ 94 ኪ.ሜ. ይርቃል ።

ከላይ የተዘረዘሩት የኢትዮጵያ ክልሎች ያለኢትዮጵያ ያቋረጠ የሐጅ መንገደኛ ወደ ክልሉ (ሚቃት) መመለስ ግዴታው ነው ያለበለዚያ እርድ ግዴታ ይሆንበታል

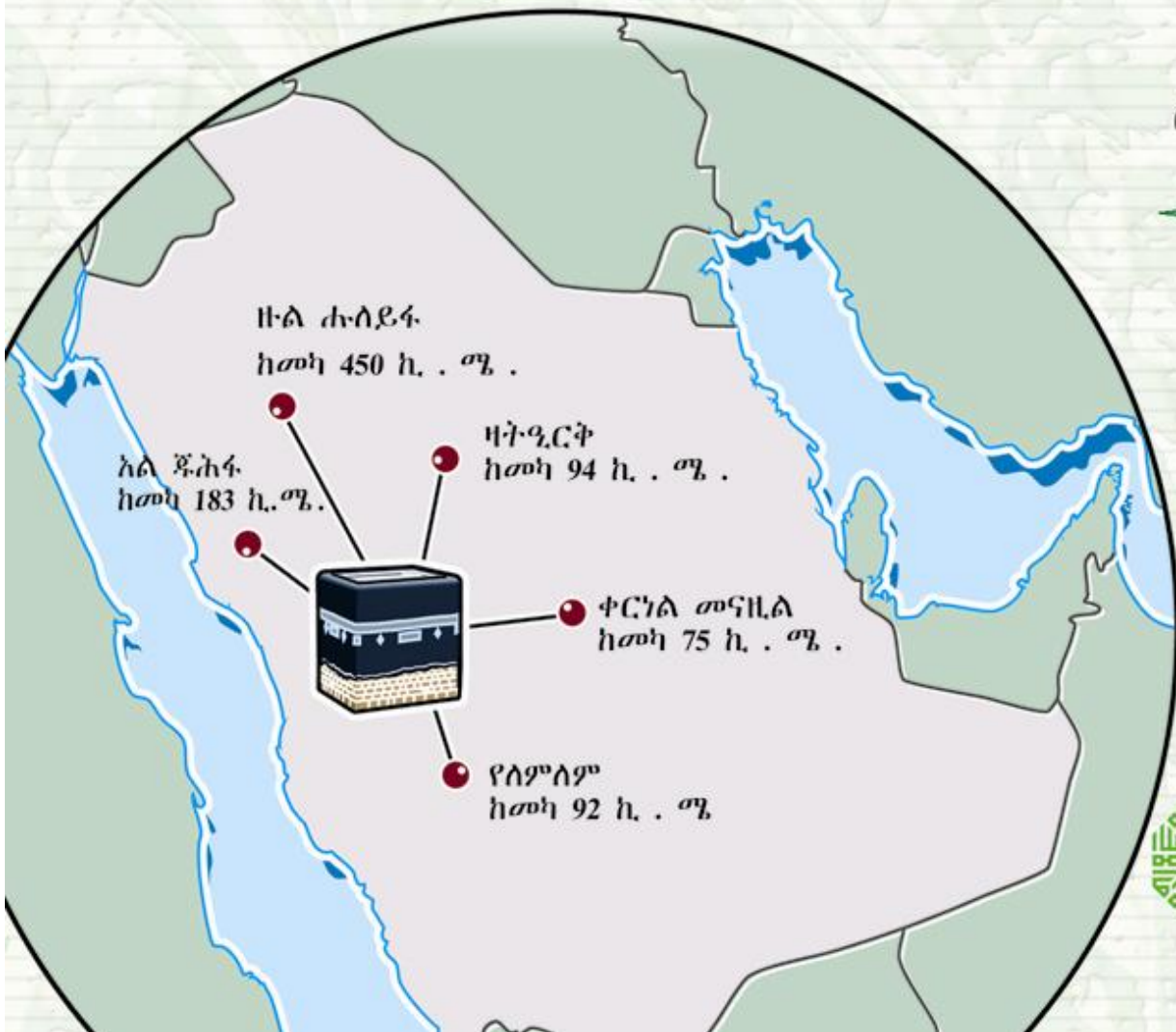
ሬቡል (ሰለጣሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳሉት

የሚቃት ክልሎችን ሲያስረዱ ((ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ ለነሱና (ለክልሉ ነዋሪዎች) እንዲሁም ከነሱ ወገን ላልሆኑ በነሱ በኩል ለሚመጡ)) በማለት አብራርተዋል ::

— የመካ ከተማ ነዋሪዎች ሐጅ ለማድረግ ከቤታቸው ኢሕራም ሲያደርጉ ዑምራ ለማድረግ ግን ከሐረም ክልል ውጪ ተንጋም ሄደው ኢሕራም ያደርጋሉ ::

— መኖሪያቸው ከሐረም ክልል ውጪ ከሚቃት ክልሎች ውስጥ ያሉ ከተሞች እንደ ጅዳ ፣ ሙስተውራ ፣ በድር ፣ በሕራ ፣ አምሰሊም ፣ አሸራኢዕ ፣

የመሳሰሉት አካባቢዎች የሚኖሩ ሰዎች ኢሕራም የሚያደርጉት ባለብት ቦታ ሲሆን ሚቃታቸውም መኖሪያቸው ነው::

ሰሜን

በኢሕራም ወቅት የሚከለከሉ ነገሮች

ከሚቃት ሐጅና ዑምራ ለማድረግ ኢሕራም ከተደረገ በኋላ የሚከለከሉ ነገሮች

● ፀጉርንም ሆነ ጥፍርን መቁረጥ ክልክል ነው ። በአጋጣሚ ፀጉር ቢነቀል ፣ ጥፍር ቢሰበር ወይም በመርሳትና ባለማወቅ ፀጉርንም ሆነ ጥፍርን መቁረጥ ምንም ችግር የለበትም ።

● ልብስንም ሆነ ሰውነትን ሽቶ መቀባት ክልክል ነው ። ከኢሕራም በፊት የተቀቡት ሽቶ ሽታው በሰውነት ላይ ቢቀር ምንም አይደለም የኢሕራም ልብስ ላይ ግን የሽቶ ሽታ ካለ ማጠብ ያስፈልጋል ።

● ለሙሕሪምም ሆነ ሙሕሪም ላልሆነ ሰው የሐረም ክልል ውስጥ የዱር አራዊትን ማደንም ሆነ ማስበርገግ ክልክል ነው ።

● ለሙሕሪምም ሆነ ሙሕሪም ላልሆነ ሰው የሐረም ክልል ውስጥ ወፍ ዘራሽ የሆኑ ተክሎችን መቁረጥ ክልክል ነው ።

● ለሙሕሪምም ሆነ ሙሕሪም ላልሆነ ሰው የሐረም ክልል ውስጥ የወደቀን እቃ ገንዘብ የመሰሉትን ማንሳት ክልክል ነው ። (የወደቀን እቃ ባለቤቱን ለማፈላለግ ማንሳት ይፈቀዳል)

በኢሕራም ወቅት የሚከለከሉ ነገሮች

● ሙሕሪም የሆነ ሰው ለራሱም ሆነ ለሌላ ሰው ማጨትም ሆነ የጋብቻ ውል መፈፀም ፣ የግብረ - ሥጋ ግንኙነት መፈፀምም ሆነ በስሜት መተሻሻት ክልክል ነው።
 ዑስማን (ረዲያሏሁ አንሁ) እንዳወሩት ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(ሙሕሪም የሆነ ሰው ማግባት ፣ ማጋባትም ሆነ ማጨት አይፈቀድለትም) ብለዋል ።

ሙስሊም እንደዘገቡት

● በኢሕራም ወቅት ሴት ለእጇ ጊንት ማጥለቅና ፊቷን በኒቃብ ወይንም በቡርቃ መሸፈን ክልክል ነው ።
 ነገር ግን ሴት በባዕድ ወንድ መሐል ስትሆን በሒማር (በሻሽ መሰል ብትን ጨርቅ) ፊቷን መሸፈን አለባት ።
 ሴት በኢሕራም ወቅትም ሆነ ከኢሕራም ውጭ ፊቷንም ሆነ መላ ሰውነቷን ለባዕድ ወንድ መገለፅ የለባትም ።

● ሙሕሪም የሆነ ወንድ የራስ ቅሉን በኢሕራም ልብስ መሸፈን ፣ ኮፍያ ማድረግ ፣ ራስ ላይ መጠምጠም ክልክል ነው በመርሳት ጭንቅላቱን የተከናነበ እንዳስታወሰ ክንብንቡን ማንሳት አለበት ።

● ሙሕሪም ወንድ ለሙሉም ሆነ ለከፊል ሰውነቱ የተሰፉ ልብሶችን እንደ ሱሪ ፣ ኮት ፣ ቀሚስ ፣ ካልሲ ፣ ሽፍን ጫማ የመሳሰሉትን መልበስ ክልክል ነው ።
 (ለኢሕራም የሚሆን ብትን ጨርቅ ማግኘት ካልተቻለ የተሰፉ ልብሶችን መልበስ ፣ ነጠላ ጫማም ካልተገኘ ሽፍን ጫማ መጫማት ይቻላል)

ለሙሕሪም የሚፈቀዱ ነገሮች

- ሰዓት
- የጆሮ ማዳመጫ
- ቀለበት

- ነጠላጫማ
- መነፅር
- ቀበቶ

- በጃንጥላ መጠለል
- መኪና ውስጥ መጠለል
- በራስ ላይ ዕቃ መሸከም

ሌሎች የሚፈቀዱ

- ቁስልን ማሸግ የኢሕራም ልብስ ማጠብና መቀየር
- የራስ ፀጉርንና ገላን መታጠብ
- ሙሕሪም ሳያውቅ ፀጉር ቢነቀልበት ምንም አይደለም
- ሕጉን ባለማወቅም ሆነ በመርሳት የራስ ቅልን የሸፈነ ወንድ እንዳወቀ ወይም እንዳስታወሰ ሽፋኑን ማንሳት ብቻ በቂ ነው ።

የሐጅና ዑምራ አደራረግ አይነቶች

ሦስቱ የሐጅና ዑምራ አፈፃፀም

ሐጅ ለማድረግ የፈለገ ከሦስቱ የሐጅ አደራረግ አይነቶች አንዱን መምረጥ ይቻላል ።

1	አተመቱዕ	ተመቱዕ ማለት በሐጅ ወራቶች ውስጥ ለዑምራ ነይቶ ኢሕራም ማድረግ ሲሆን የሐጅ ወራቶች ማለት ሸዋል፣ ዙልቂዕዳ እና በዙልቂዕዳ አስር ቀኖች ናቸው ። ከኢሕራም ኒያ በኋላ (ለበይክ ዑምራ ሙተመተዓን ቢሃ ኢለል ሐጅ) ይባላል ። ትርጉሙም ዑምራ አድርጌ እስከ ሐጅ ድረስ በኢሕራም ወቅት የተከለከሉትን ነገሮች ተጠቅሜ ሐጅ ሲደርስ በድጋሚ ኢሕራም ላደርግ) ማለት ነው። በመቀጠል ለዑምራ ጠዋፍና ሰዕይ ካደረጉ በኋላ ፀጉርን አሳጥሮ ኢሕራም መፍታት። ዙልቂዕዳ ስምንት ሲደርስ ካሉበት ቦታ ኢሕራም አድርጎ ወደ ሚና በመሄድ የሐጅን ሥነ ሥርዓት ማካሄድ በዚህን ጊዜ በግ ማረድ ግዴታ ይሆናል ለላው አማራጭ አንድ በሬ ወይንም ግመል ለሰባት ሰው ሆኖ ማረድ ይቻላል ። ማረድ ያልቻለ አሥር ቀን መፃም አለበት ። ሆኖም ሦስት ቀን ሐጅ ላይ ሆኖ ሰባቱን ሃገሩ ሲመለስ ይፃመዋል።
	ዑምራ	
	ሐጅ	
	ዕርድ ግዴታ	

2	ቂራን	ቂራን ማለት ኢሕራም አድርጎ ሐጅና ዑምራን አንድ ላይ ማድረግ ማለት ነው ። ኒያውም (ለበይክ ዑምራተን ወሐጅን) ማለት ሲሆን ። መካ እንደደረሱ ጠዋፊል ቁዱምና ሰዕይ ማድረግ ሰዕዩ ለዑምራም ለሐጅም ይሆናል ኢሕራሙንም ሳይፈታ እስከ ዙልቂዕዳ ስምንት ቆይቶ ዙልቂዕዳ ስምንት የሐጅ ሥራን ለማከናወን ወደ ሚና መገዝ ሚና ዓረፋና ሙዝደሊፋ የሚሰሩትን ሥራዎችን ካጠናቀቁ በኋላ ለጠዋፊል ኢፋዳ ወደ መካ ሲመለሱ መጀመርያ ለዑምራና ለሐጅ ሰዕይ ስለተደረገ ሌላ ሰዕይ ማድረግ አይገባም በመቀጠል በግ ማረድ ግዴታ ሲሆን ማረድ ያልቻለ አሥር ቀን መፃም አለበት ። ሆኖም ሦስት ቀን ሐጅ ላይ ሆኖ ሰባቱን ሃገሩ ሲመለስ ይፃመዋል።
	ዑምራና	
	ሐጅ	
	ማረድ ግዴታ	

3	ኢፍራድ	ኢፍራድ ማለት ለሐጅ ብቻ ኢሕራም አድርጎ ሚቃት ሲደርስ ለበይክ ሐጅን ይላል መካ እንደደረሰ የመግቢያ ጠዋፍ (ጠዋፊል ቁዱም) እና የሐጅን ሰዕይ ያደርጋል የሐጅን ሰዕይ ከሚና መልስ ማድረግ ይቻላል ።
	ሐጅ ብቻ	
	ማረድ ግዴታ አይሆንም	

ከብት ላልነዳ የተመረጠው የሐጅ አደራረግ (ጉሱክ) ተመቱዕ ነው ። ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሰሐባዎቻቸው የመረጡት የሐጅ አደራረግ ተመቱዕ ነበር።

ስለሐጅና ዑምራ ጠቅላላ ዕውቀት

መፍሪድ ሐጅ ብቻ ቃሪን ሐጅና ዑምራ አንድላይ ተመቱዕ ዑምራ አድርጎ ሐጅ ድረስ መፍታት

ሁሉም ኢሕራም ከሚቃት ያደርጋሉ

1 የመግቢያ ጠዋፍ የመግቢያ ጠዋፍ የዑምራ ጠዋፍ

2 ለሐጅ ሰዕይ ለሐጅና ዑምራ ሰዕይ ለዑምራ ሰዕይ

የራስ ፀጉርን ማሳጠር ወይም መላጩት

እስከ ዙልሒጃ ስምንት በኢሕራሙ ይቆያል በኢሕራም ወቅት ክልክሎችን ሁሉ ይከለክላል

እስከ ዙልሒጃ ስምንት በኢሕራሙ ይቆያል በኢሕራም ወቅት ክልክሎችን ሁሉ ይከለክላል

ኢሕራሙን ፈትቶ ክልክሎች ሁሉን ብረ -- ሥጋ ጨምሮ ይፈቀዳል

የውመል ተርዊያ ለሐጅ ዙልሒጃ ስምንት ኢሕራም ያደርጋል

1 ለመፍሪድ የመግቢያ ጠዋፍ ሱና ስለሆነ ቢተወውም ምንም አይደለም

2 ለመፍሪድ የመግቢያ ጠዋፍ ብቻ አድርጎ ወደ ሚና ከሄደ ሲመለስ ከጠዋፈል ኢፋዳ በኋላ ሰዕይ ማድረግ ይገባዋል ::

ክፉና ደጉን መለየት የማይችሉ ሕፃናት ሐጅ ሲያደርጉ ኒያውን የሚያደርጉላቸው ወላጆቻቸው ሲሆኑ አዋቂ ሙሕሪም የተከለከለውን ሁሉ ይከለክላሉ በተለይ በጠዋፍ ወቅት ጡሐራ መሆን አለባቸው ጠዋፍ እንደ ሰላት ስለሆነ ጡሐራና ውዳዕ ግዴታ ነው። ክፉና ደጉን መለየት የሚችሉ ነገር ግን ለአካለ መጠን ያልደረሱ ሕፃናት በወላጆቻቸው ፈቃድ ሐጅ ሲያደርጉ ሚቃት ላይ እንደ አዋቂዎች መታጠብ መበጃጀትና የመሳሰሉትን ማድረግ አለባቸው።

የዑምራ ክደራረግ

قال ^{صلى الله عليه وسلم}

العمرة إلى العمرة

كفارة لما بينهما

والحج المبرور

ليس له جزاء إلا الجنة

متفق عليه

ረሱል (ሰላላው ኅላይሂ ወሰለም) (ከዑምራ ክስክ ዑምራ ያለው ጊዜ የወንጀል ማካካሻ ነው ሐጅል መብሩር (ተቀባይነት ያለው ሐጅ) ምንዳው ጀነት ነው) ብለዋል።

የዑምራ ጠዋፍ

ዑምራ ለማድረግ መከተል መከረማ እንደደረሱ

ወዲያው ታጥቦ ወደ ጥንታዊው የአላህ ቤት መስጂደል ሐረም መሄዱ ይወደዳል መታጠቡ ግዴታ አይደለም ።

-- መስጂደል ሐረም ሲገባ ቀኝ እግርን በማስቀደም ።-
እንደሚከተለው ይባላል

(አፀዙብላሂል ዓዘም ወወጅሁሁል ክሪም
ወሰልጣኑሁል ቀዳም ሚነሸይጣኒረጂም
አላሁመ እፍታሕ ሊ ከብዋቦ ረሕመቲክ)

ትርጉም (በሃያሉ ጌታ የተከበረ ፊትና የነባር ስልጣን ባለቤት
በሆነው አላህ

ከእርጉሙ ሸይጣን ክፋት እጠበቃለሁ)
« አላህ ሆይ የእዝነት በርህን ክፈትልኝ »

ይህ ዱዓ ማንኛውም መስጊድ ሲገባ ይደረጋል

የዑምራ ሥራ ለመጀመር

ወደ ተከበርው ካዕባ በመሄድ ጠዋፍ ማድረግ ለወንድ በጠዋፊል ቁዱም ግዜ ብቻ የቀኝ ትከሻን ግልፅ ማድረግ ሱና ነው ።

ሌላው በዑምራ ወቅት

ጠዋፍ ሲደረግ ካዕባን ሰባት ግዜ መዞር ሲሆን ዙሩ የሚጀምረው ከሐጀረል አስወድ ነው ።

- በጠዋፍ ግዜ የተመቸው ሐጀረል አስወድን መሳም ይችላል ካልተመቸው በርቀት አላሁ አክበር በማለት እጁን አንስቶ ያመለክታል በተረፈ ሰው በበዛበት ግዜ ሐጀረል አስወድን ለመሳም ብሎ ከሙስሊሞች ጋር መጋፋት መሰዳደብና መደባደብ ትልቅ ስህተት ነው ።

ሌሎችን ሰዎች መጋፋትም ሆነ ማሰቃየት የተከለከለ ነው

የዑመራ ጠዋፍ

ጠዋፍን በመቀጠል

- በካዕባ ዙርያ ጠዋፍ በሚደረግበት ጊዜ አላህን እያወሰ-
እስቲግፋርና የፈለጉትን ዐይነት ዱዓ እያደረጉ ቁርአን እየቀሩ ሰባት
ጊዜ ይዞራል ።
- በተወሰኑ ዱዓዎች ብቻ ድምፅን ከፍ አድርጎ ዚክር ማለት
ጠዋፍ የሚያደርጉ ሰዎችን መረበሽ ስለሆነ ስህተት ነው ።

በጠዋፍ ጊዜ ሩክነል የማኒ ሲደረስ

ሩክነል የማኒ የሚባለው የካዕባው ማዕዘን ሲደረስ ከተመቸ
በእጅ አመላክቶ ሰላም ማለቱ ብቻ በቂ ነው ። ሩክነል የማኒን
መሳምና መደባበስ የረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሱና
አይደለም፡ ካልተመቸ ሰላም ማለቱ ቢቀርም ምንም አይደለም።
ዋና ሱናው በጠዋፍ ጊዜ ሩክነል የማኒና ሐጀረር አስወድ
መካከል ሲደረስ ።

رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

سورة البقرة ((ረብና አቲና ፊዱንያ ሐሰነተን ወፊል አኸረቲ
ሐሰነተን ወቂና አዛበናር)) ይባላል

በዚህ መልኩ ዑምራው ይካሄዳል

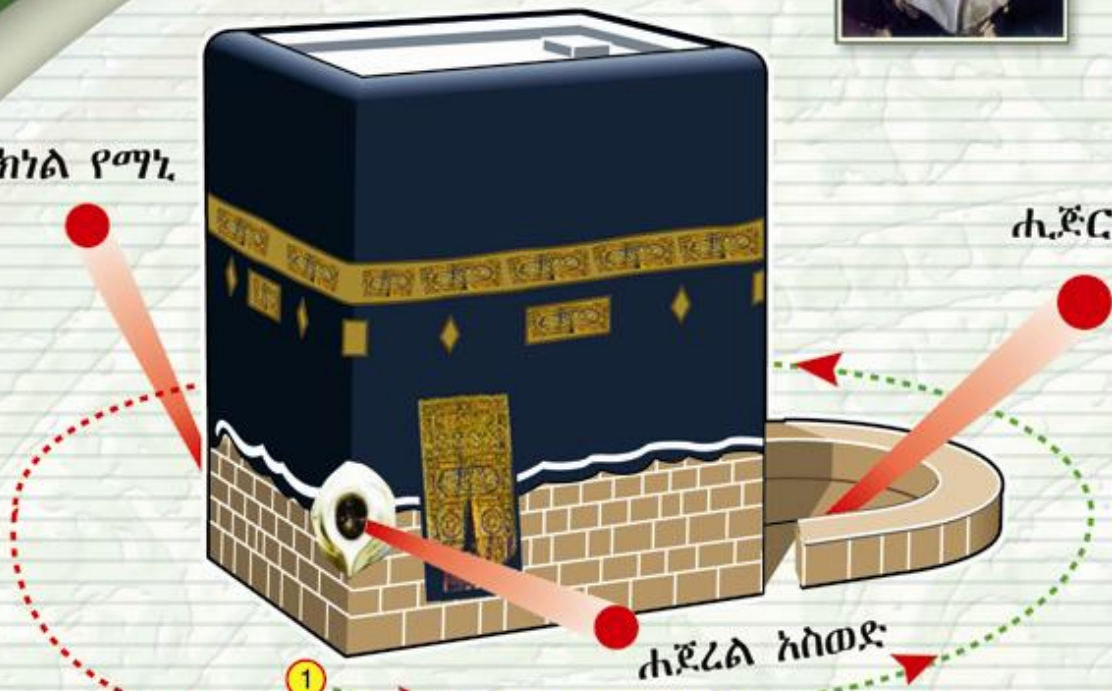
- ከላይ በተብራራው መሠረት ከሐጀረል አስወድ ተጀምሮ ዞር
ሐጀረል አስወድ ሲደረስ አንድ ዙር እየተባለ ሰባት ዙር ይዞራል ።
- በጠዋፈል ቁዱም ጊዜ ብቻ ለወንድ የመጀመሪያ ሦስት ዙሮችን
ፈጠን ፈጠን እያሉ መጠወፍ ሱና ነው ።

ሐጀረል አስወድ

ፍክነል የማኒ

ሐጀር

ሐጀረል አስወድ

መቃመ ኢብራሂም

ወደ ሰፋ

ጠዋፍ ማጀመረው ከሃጀረል አስወድ ሲሆን የሚጠናቀቀውም ሐጀረል አስወድ ላይ ነው

በጠዋፍ ወቅት ስህተቶች

❌ ካዕባው አጠገብ ከሐጅረል አስወድ በግራ በኩል በአጭር የተገነባ ክልል የካዕባው ክልል በመሆኑ በጠዋፍ ጊዜ አንድ ላይ መዞር አለበት።

ሐጅር ማለት የካዕባው ክልል ነው

❌ የካዕባን ማዕዘኖች በጠቅላላ ሰላም ማለት ግድግዳውን ፣ የካዕባን ጨርቅ ፣ መቃመ ኢብራሂምን ፣ መደባበስና መሳም ባጠቃላይ በሽሪዓው የማይታወቅም ፈጠራ ነው ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሲያደርጉት አልታዩም ።
በጠዋፍ ጊዜ ሴቶችና ወንዶች በተለይ ሐጅረል አስወድና

❌ መቃመ ኢብራሂም አካባቢ መገፋፋትና መተሻሻት አግባብ ስላልሆነ ከእንደዚህ አይነት የግሬያ ቦታ ሰውን ላለመግፋት መጠንቀቅ ያስፈልጋል ።

ጠዋፍ እንደተጠናቀቀ የሚሰሩ ስራዎች

- 1ኛ - ወንዶች ግልፅ ያደረጉትን የቀኝ እጅ መሸፈን።
- 2ኛ - ከመቃመ ኢብራሂም ጀርባ ረከዓተይን ሰላት መስገድ ካልተመቸ ሐረም ውስጥ የተገኘው ቦታ መስገድ ይቻላል ።ይህም ሱና መ-አከዳ ነው ረከዐተይን ሲሰገድ በመጀመርያው ረከዓ ከፋቲሐ በኋላ

ሱረቱል ካፊርን **سُورَةُ الْكَافُرُونَ**

ሲቀራ ከሁለተኛው ረከዓ ፋቲሐ በኋላ

ሱረቱል ኢኸላስ ይቀራል። **سُورَةُ الْاِخْلَاصِ**

ከነዚህ ሌላ ምዕራፍ ቢቀራ ምንም አይደለም ።

ዮ-ምራ ሰዕይ (ሰፋ መርዋ)

ጠዋፍ ከተጠናቀቀ በኋላ

— ሰዕይ ወደሚደረግበት ቦታ ሰባት ግዜ ለመመላለስ ወደ ሰፋ ኮረብታ ይኬዳል ኮረብታው ላይ እንደደረሱ አላህ እንደጀመረው እንዲህ በማለት ይጀመራል ::

﴿ إِنَّ الصَّفاَ وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِرِ اللَّهِ ﴾

((ኢነሰፋ ወል መርወተ ሚን ሸዓኢሪላህ))

የሰፋ ኮረብታ ላይ ወጥቶ

ፊትን ወደ ካዕባ በማዞር ሃያሉን አላህ እያመሰገኑ ሦስት ግዜ አላሁ አክበር በማለት እጆችን ዘርግቶ ዱዓ እያደረጉ እንዲህ ይባላል

((ላኢላሃ ኢለላህ ዋሕደሁ ላሸሪከለሁ ለሁል ሙልከ ወለሁል ሐምዱ ወሁው ዓላ ኩሊ ሸይኢን ቀዲር))

— ትርጉሙ

((ከአላህ በስተቀር በሐቅ የሚያመልኩት ጌታ የለም አንድ ነው አጋርም የለውም — ግዛት ሁሉ የሱ ነው ምስጋናም ለሱ ነው እሱም በሁሉ ነገር ላይ የችሎታ ባለቤት ነው))

ይህ ዚክር ሦስት ግዜ ይደጋገማል

- በሰፋ ላይ የፈለጉትን አይነት ዱዓ አስረዝሞም ሆነ አላጥሮ ማድረግ
- በዱዓ ጊዜ በስተቀር በተክቢራ ጊዜ እጆችን ዘርግቶ ወደ ካዕባ ማመላከት አግባብ አይደለም፡— ብዙ ሐጃጆችና ዑምራ የሚያደርጉ ሰዎች ሰፋ ወይንም መርዋ ኮረብታ ላይ ሆነው እጃቸውን አንስተው ወደ ካዕባው ሰላም ይላሉ ይህ መታረም ያለበት ስህተት ነው ::

ከሰፋ ኮረብታ በመውረድ

ወደ መርዋ ኮረብታ እየተጊዙ ለራስ ለቤተሰብና ለሙስሊሞች የፈለጉትን ዱዓ ማድረግ፡፡

— በሰፋ መርዋ መካከል ካሉት የመጀመርያው አረንጓዴ ምልክት ላይ እንደደረሱ ወንዶች ብቻ ያረማመዳቸውን ፍጥነት ይጨምራሉ

— የሁለተኛው አረንጓዴ ምልክት ሲደርሱ ፍጥነቱን ቀንሰው በዝግታ ይጊዛሉ፡፡

መርዋ

የመርዋ ኮረብታ ሲደረስ

● የመርዋ ኮረብታ ሲደረስ ፊትን ወደ ካዕባ በማዞር ልክ ሰፋ ኮረብታ ላይ የተባለውን ዚክር በመድገም የፈለጉትን ዱዓ በማድረግ ከመረዋ ወደ ሰፋ መጊዝ በሁለቱ አረንጓዴ ምልክቶች መሃል ሲደረስ እንደ መጀመርያው ወንዶች ያረማመዳቸውን ፍጥነት ይጨምራሉ ሰፋ ላይ ሲደረስ ሁለት ምልልስ አለቀ ማለት ነው በዚህ መልኩ ሰባት ግዜ በመመላለስ ሰፋ ላይ የተጀመረው ምልልስ (ሰዕይ) መርዋ ላይ ይጠናቀቃል ።

● ሰዕይ ሲደረግ ሰባቱን ምልልስ ሳይጨርስ የደከመው ወይንም የታመመ አረፍ ብሎ መቀጠል ወይንም በጋሪ ላይ ቁጭ ብሎ እየተገፋ ምልልሱን መጨረስ ይቻላል ።

✓ በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ላሉ ሴቶች የሚፈቀደው

● ጠዋፍ ማድረግ አይችሉም ሰፋ መርዋ ምልልስ ግን ከሐረም መስጊድ ውጪ ስለሆነ ይፈቀዳል

ግልፅ ስህተቶች

በአረንጓዴዎቹ ምልክቶች መሐከል ሴቶች መፍጠን የለባቸውም

● ሰዕዩን ከጨረሱ በኋላ ወንዶች ፀጉራቸውን በሙሉ መላጨት ወይንም በሙሉ ማሳጠር አለባቸው ።

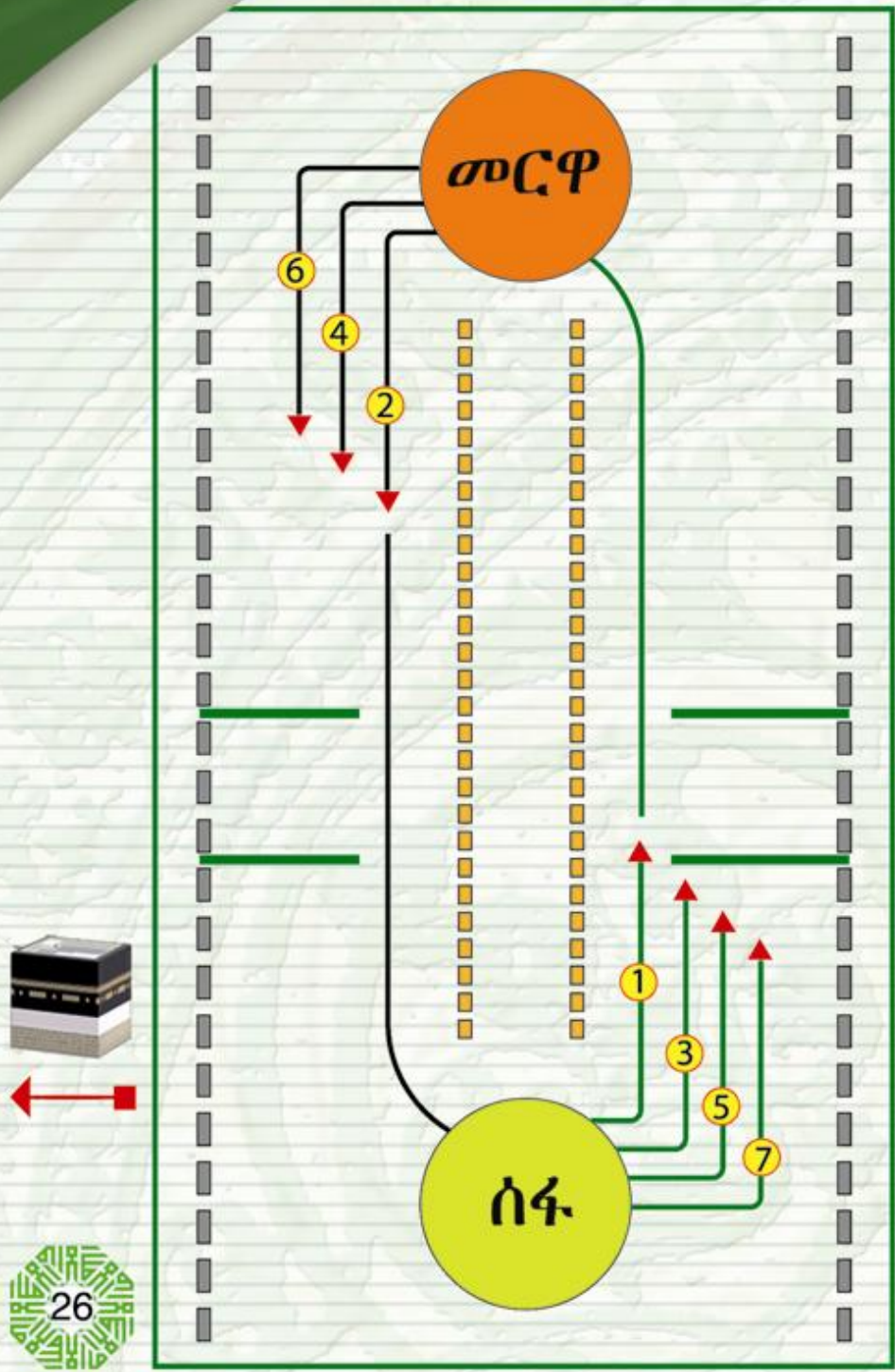
● ሴቶች ከሙሉ ፀጉራቸው ጫፍ የጣት አንጊ ያህል መቁረጥ አለባቸው።

ከላይ በተብራራው መልኩ የዑምራ ሥራ ሲጠናቀቅ

በመጨረሻ በአህራም ወቅት የተከለከሉ ነገሮች በሙሉ ይፈቀዳሉ

ሰዕይ ከሰፋ ተጀምሮ መርቀ ላይ ይጠናቀቃል

ወንዶች የሚፈጥኑበት አረንጓዴው ክልል

የሐጅ አፈፃፀም

قال رسول الله

من حج فلم يرفث ولم يفسق

رجع من ذنوبه

ك يوم ولدته أمه

حديث صحيح

ረሱል (ሰላላሁ ዓለይኒ ወሰላም)

(ግብረ - ሥጋ ሳይፈፀምና ሳይጨቃጨቅ ሐጅ ያደረገ እናቱ እንደወለደችው ቀን ከወገኛል ነፃ ሆኖ ይመለሳል) ብለዋል። ሐዲስ ሰሐሐ

የዙልሒጃ ስምንተኛው ቀን

የውመ ተርዊያ

- ዙልሒጃ ስምንት የሐጅ ሥራዎች ይጀመራሉ

ቀንም የውመል ተርውያ ይባላል

በዚህ ቀን ተመቱዕ የሆነ ሰው ባለበት ወይም በሰፈረበት ቦታ ኢሕራም ያደርጋል። ለሐጅ ኢሕራም ሲያደርግ ልክ ለዑምራ ኢሕራም ሲያደርግ ታጥቦ ፣ ተበጃጅቶ ፣ ሰግዶ እንዳደረገው ያደርጋል ።

ከዙሁር በፊት

- ቃሪንና እና ሙፍሪድ የሆኑ በአህራማቸው ስለቆዩ ካሉበት ቦታ ያለምንም ቅድመ ሁኔታ ይነሳሉ።

ዙሁር ዓሥር መቼሪብና ዒሻ መስገድ

ተመቱዕ ቃሪንና ሙፍሪድ ሁሉም በአንድ ላይ ከዙሁር በፊት ወደ ሚና መንቀሳቀስ ይጀምራሉ ። ሚናም እንደደረሱ የዙሁር የአሥር የመግራብ እና የኢሻ ሰላቶች ሁሉንም በወቅታቸው ሳያቆራኙ በተናጠል ባለአራት ረከዓት ሰላቶችን ብቻ ወደ ሁለት በማሳጠር ይሰግዳሉ ።

- ለዙልሒጃ ዘጠነኛው ቀን አጥቢያ ሌሊቱን እዛው ሚና ይታደራል።
- ከዙልሒጃ ስምንተኛው ቀን በተለያዩ ምክንያት ሚና የገባ ዙልሒጃ ስምንት ጠዋት ላይ ኢሕራም ያደርጋል ።

ሚና ማደር

- ዙልሒጃ ስምንት ሚና ማደር ከሐጅ ሰናዎች አንዱ ነው ።
- ዙልሒጃ ዘጠኝ ሚና ላይ የፈጅሮ ሰላት ከተሰገደ በኋላ ፀሐይ እንደወጣች ሳይቻከሉ በእርጋታ ወደ አረፋ ምድር ገዞ ይደረጋል ።
- በገዙ ወቅት እየደጋገመ ተልቢያ በማድረግ አላህን ማውላት ቁርአን መቅራትና የዓለማቱን ጌታ አላህን ማመስገን ይወደዳል ።

ዙልሒጃ ዘጠነኛው ቀን

የዓረፋ ቀን

— ፀሐይ ከወጣችበት ወቅት ጀምሮ ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ ዓረፋ ላይ መቆም ከሐጅ መሠረቶች አንዱ ነው ያለሱም ሐጅ አይሟላም

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

ሐጅ ማለት ዐረፋ ነው

ብለዋል

አቡ ዳውድና ተርሚዚ

ፀሐይ ስትወጣ ጀምሮ

የዓረፋ ቀን

- ፀሐይ ከወጣችባቸው ቀኖች ሁሉ የተመረጠው ነው
- በዚህ ቀን ሐጃጆች በሙሉ ወደ ዓረፋ ይጎርፋሉ
- በዚህ በተከበረው ቀን ሐጃጆች ፀሐይ ወጥታ እስክትጠልቅ ድረስ ዓረፋ ምድር ይቆማሉ
- አላህም በሐጃጆቹ በመደሰት የባሮቹን ዝና ለመላኪያች ያንፀባርቃል

ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ

ነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳሉት (ከቀኖች ሁሉ እንደ ዓረፋ ቀን አላህ ባሮቹን ከእሳት ነፃ የሚያወጣበት ቀን የለም በዚህ ቀን ሃያሉ አላህ (ወደ ምድር) ወረድ በማለት የሐጃጆቹን ዝና ለመላኪያች ያንፀባርቃል ምን ይረዳል?? ይላል

አላህን ፀጋውንና ደግነቱን እንለምነዋለን

የዙልሒጃ ዘጠነኛ ቀን

የዓረፋ ቀን

ከዐረፋ ቀን ሱናዎች፡-

-- ከተመቸ ነሚራ መስጊድ ውስጥ መግባት

-- ዋናው የዓረፋ ክልል መግባትን ማረጋገጥ :: ዓረፋ ምድር ላይ የዓረፋን ክልል ሎች የሚያመለክቱ ብዙ ምልክቶችና ሰሌዳዎች ይኖራሉ ፡ ይህ የዓረፋ ክልል በጠቅላላው መቆምያ (መውቁፍ) ነው በዚህ በተከበረው ቀን ሐጃጆች በተልብያ ፣ በዚክር ፣ እስቲግፋር በማብዛት አላህን እያወደሱና እያመሰገኑ ፈጣሪያቸውን ፈርተውና ተናንሰው ለራሳቸው ፣ ለቤተሰባቸው ለልጆቻቸውና ለወንድሞቻቸው ለመስሊሞች በጠቅላላ ዱዓ በማድረግ ጊዜያቸውን ይጠቀማሉ ።

-ዐረፋ

-የዙሁርና የዓስር ሰላት አንድ ላይ መስገድ

-- የዙሁር ሰላት ሲደርስ ኢማሙ የሚያደርገውን ኹጥባ ያዳምጣሉ በመቀጠል ኢማሙ ሐጃጆችን የዙሁርንና የዓስርን ሰላት አሳጥሮ በአንድ አዛንና በሁለት ኢቃም ያስግዳቸዋል።

-- ይህም ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳደረጉት ከዙሁርና ከዓስር ሰላቶች በፊትም ሆነ በኋላ ወይንም በመካከል ምንም ሰላት አልሰገዱም።

--ሐጃጆች በዚህ በተከበረ ቀን ምንዳቸውን ከሚያበላሹ ወይንም ከሚያሳንሱ ስሕተቶችና ወንጀሎች መጠንቀቅ ይኖርባቸዋል ።

-ፀሐይ እንደጠለቀች

መዝገብ መገቢያ

ግልፅ ስህተቶች

የዓረፋ ቀን ሐጃጆች ሊጠነቀቁባቸው የሚገቡ ብዙ ስህተቶች ይታያሉ ከነሱም በጥቂቱ፡-

- ❌ አንዳንድ ሐጃጆች ከዓረፋ ክልል ውጪ በመስፈር ፀሐይ እስክትጠልቅ ድረስ ቆይተው የዓረፋ ክልል ሳይገቡ ቀጥታ ወደ ሙዝደሊፋ ይመለሳሉ እንደነዚህ አይነት ሐጃጆች ሐጃቸው ተበላሽ ማለት ነው ።
- ❌ ፀሐይ ከመጥለቋ በፊት የዓረፋን ክልል ለቆ መውጣት ክልክል ነው የረሱልንም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሱና መቃረን ነው ።
ፀሐይ ከመጥለቋ በፊት የዓረፋን ክልል ለቆ የወጣ ማረድ (ደም) ግዴታ ይሆንበታል።
- ❌ የዓረፋ ተራራ ጫፍ ላይ በመውጣት ግፍያና ትርምስ መፍጠር ሰላት መስገድና ድንጋይ መደባበስ በኢስላም የማይታወቅ ፈጠራ (ቢድዓ) ከመሆኑም አልፎ ለአደጋ መጋለጥ ስለሆነ መቆጠብ ያስፈልጋል ።
- ❌ ሌላው ፊትን ወደ ዓረፋ ተራራ አዙሮ መስገድ ትልቅ ስህተት ነው ።

✓ በዱዓ ጊዜ ፊትን ወደ ቁባላ ማዞር ትክክለኛው ሱና ነው ።

ሙዝደሊፋ

ዙልሒጃ ዘጠኝ ፀሐይ እንደጠለቀች

በአላህ በረካ ሐጃጆች ወደ መሽዓረል ሐራም ሙዝደሊፋ ይገዛሉ ፡ ሙዝደሊፋ እንደደረሱ የመግራብንና የኢሻን ሰላት አሳጥረው አንድ ላይ በማክታተል በአንድ አዛንና በሁለት ኢቃም ይሰግዳሉ ሌሊቱንም እዛው አድረው ዓረፋ ለመቆም ያበቃቸውን አላህ እያመሰገኑና እያወደሱ ለበይክ አላህ-መ ለበይክ (ተልቢያ) ይላሉ ።
ሙዝደሊፋ በሚታደርበት ሌሊት የሚከሰቱ ስሕተቶች

ፀሐይ እንደጠለቀች

ጉዞ ወደ ሙዝደሊፋ

የመቼረብና የኢሻን ሰላት አሳጥሮ በአንድ ላይ መስገድ

ሙዝደሊፋ ማደር

ፈጅርን መስገድ

ዚክርና ዱዓ ማድረግ

ጠጠር መልቀም

ወደ ሚና መገዝ

✗ መግራብና የኢሻን ሰላት ሳይሰግዱ ጠጠር ለመልቀም መቻኮል

✗ የሚለቀመው ጠጠር የግድ ከሙዝደሊፋ ነው ብሎ ማመን ስህተት ነው ከሚናም ቢሆን መልቀም ይቻላል ።

✗ የለቀሙትን ጠጠር ማጠብ ስህተት ሲሆን ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አላደረጉትም።

ሐጃጆች ሙዝደሊፋ ላይ የፈጅር ሰላት ከሰገዱ በኋላ መሽዓረል ሐረም ተራራ እንደደረሱ ፊታቸውን ወደ ቁብላ አዙረው የፈለጉትን ዱዓ ማብዛት ይወደዳል።

✓ ወደ ሚና በሚገዙበት ጊዜ ጀምረቱል ኩብራ ላይ ለመወርወር ሰላት ጠጠር ይለቀማል የተቀረውን ሚናም ላይ መልቀም ይቻላል።

ከላይ እንደተገለፀው ሱናው ሐጃጆች ለሌሊቱን የፈጅር ሰላት እስኪሰግዱ ድረስ ሙዝደሊፋ ያድራሉ።

ነገር ግን ለደካማ ፣ ለሴቶች ፣ ለህፃናት ፣ ለህመምተኞችና ለጠባቂዎቻቸው ዕኩለ ሌሊት ላይ ሙዝደሊፋን ለቀው መውጣትና ወደ ሚና መገዝ ይፈቀድላቸዋል ።

በመቀጠል በአላህ በረካና እርዳታ ተልቢያ እያሉ አላህን እያመሰገኑና እያወደሱ ወደ ሚና ይገዛሉ ።

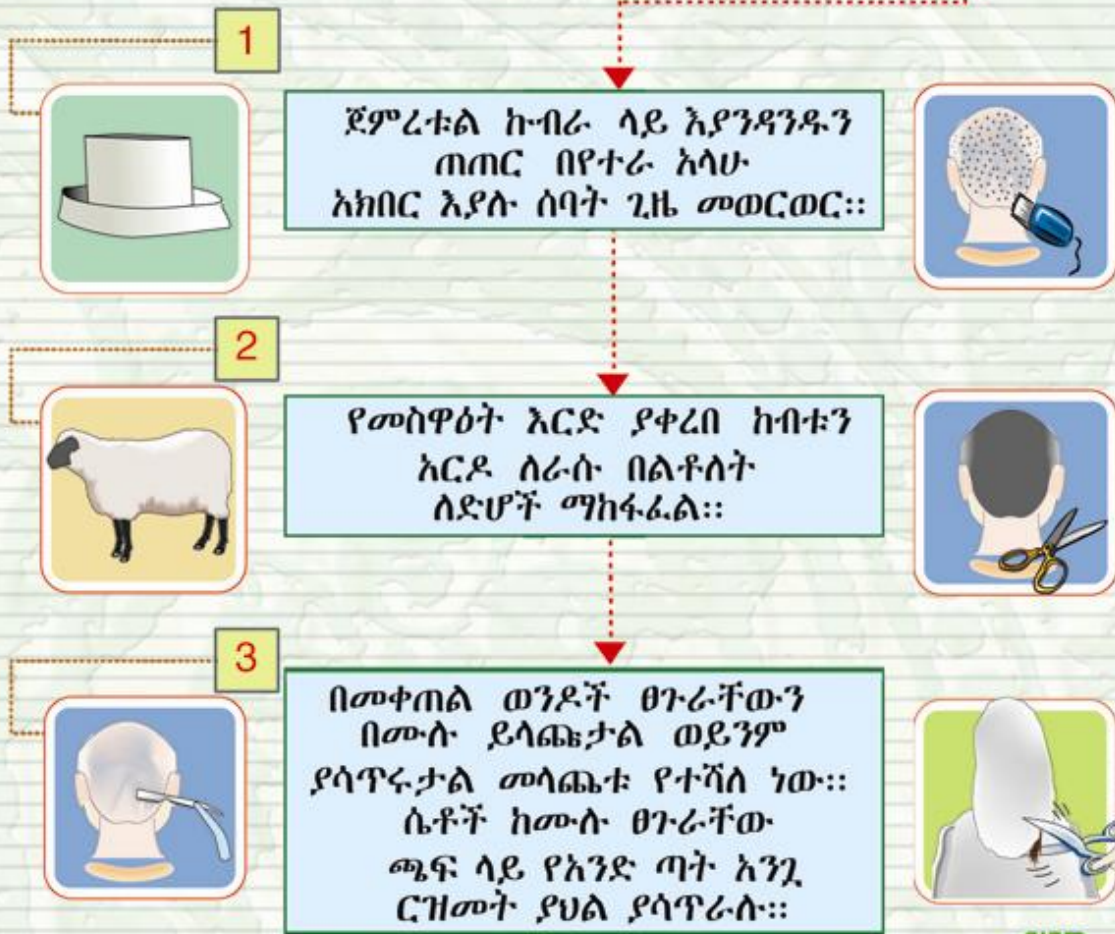
ተልቢያ ፡ - ለበይክ አላህ-መ ለበይክ -ለበይክ ላሽሪ ከለክ ለበይክ ኢነል ሐምደ ወኒዕመተ - ለከወልሙልክ ላሽሪከለክ

لبيك اللهم لبيك... لبيك لا شريك لك لبيك... إن الحمد والنعمة لك والملك... لا شريك لك

ሚና እንደደረሱ

ለመካ ቅርብ ወደሆነው ጀመረቱል ኩብራ መሄድ

ልክ ጀመረቱል ኩብራ እንደደረሱ ተልቢያ ማለት በማቆም የሚከተሉትን ማከናወን።

ከላይ የተዘረዘረው ቅደም ተከተል የተሻለ ሲሆን ማዛባቱ ምንም ችግር አይፈጥርም ።

ዙልሒጃ አሥር

ዙልሒጃ አሥር የዲድ አል አዲሐ ቀን የውመ ነሕር (የእርድ ቀን) ይባላል

ከምድር ዙርያ የተሰባሰቡ ሙስሊሞች (ሐጃጆች) በተለየ መልኩ የዲድ አል አድሐን ቀን በከፍተኛ ደስታ በማክበር ለሐጅ ያበቃቸውን አላህ እያመሰገኑ ወደ አላህ ለመቃረብ ያዘጋጁትን ከብት በማረድና ጀመረቱል ኩብራ (ፀቅባ) ላይ ጠጠር ከወረወሩ በኋላ በሚከተለው መልኩ አላህን በማተላቅ ተክቢራ ይላሉ ፡-

ወደ ጀመራት መሔድ

ተልቢያ ማቆም

ጀመረቱል ዓቀባ ላይ ጠጠር መወርወር

ለዲድ ተክቢራ ማለት

መስዋዕት (ሐድይ) ማረድ

ፀጉርን መላጨት ወይንም ማሳጠር

አላሁ አክበር አላሁ አክበር አላሁ አክበር ላኢላሃ ኢላላህ አላሁ አክበር ወሊላሂል ሐምድ ጀመራት ላይ በሚወረወርበት ጊዜ የአንዳንድ ሐጃጆች ስህተት፡-

✘ አንዳንድ ሐጃጆች ጠጠሩን ሽይጣን ላይ የሚወረወሩ አስመስለው ቁጭት እልህና ስድብ ይታይባቸዋል ይህ ሁሉ ስህተት ነው ጀመራት ላይ መወርወር የታዘዘው የአላህን ትዕዛዝ ለማክበር ብቻ ነው ፡፡

✘ ጀመራት ላይ ትልልቅ ድንጋይ ፣ ጫማና ፣ እንጨት የመሳሰሉትን መወርወር ትልቅ ስህተትና ረሱል (ሰለላሁ-ዓለይሂ ወሰለም) የከለከሉት በዲን ላይ ድንበር ማለፍ ነው፡፡

✘ ጀመራት አካባቢ ግፍያ መፍጠርና መረጋገጥ ትልቅ ስህተት ነው እያንዳንዱ ሐጅ ለወንድሙ ማዘንና መደጋገፍ ግዴታው ነው፡፡

✘ ጠጠሮችም ትክክለኛው ቦታ ጉድጓድ ውስጥ መግባት አለባቸው ቋሚ ግድግዳውን ቢመቱትም ባይመቱትም ምንም ለውጥ የለውም፡፡

✘ ሰባቱንም ጠጠር በአንድ ላይ መወርወር ትክክል አይደለም ሰባቱን ጠጠር አንድ ላይ መወርወር እንደ አንድ ጠጠር ነው የሚቆጠረው ፡ ትክክለኛው አወራወር እያንዳንዱን ጠጠር ለየብቻ ተክቢራ እያሰሙ መወርወር አለበት ፡፡

- ጀምረቱል ዓቀባ ላይ ጠጠር ተወርውሮ ፀጉርን ከተላጨው ወይንም ካሳጠሩ በኋላ የመጀመርያው ተሐሉል ስለተጠናቀቀ የኢሕራም ልብስ አውልቆ ወደ መደበኛ ልብስ በመመለስ

ከግብረ ሥጋ ግንኙነት በስተቀር በኢሕራም ወቅት የተከለከሉ ነገሮች በሙሉ ይፈቀዳሉ

የጀመራት አወራወር

1 የዲድ ቀን ጠዋት ከሙዝደሊፋ ወደ ሚና ከተመለሱ በኋላ የሚከተሉትን ማድረግ

ጀምረቱል ዐቀባ ላይ ብቻ ሰባት ጠጠር መወርወር በእያንዳንዱ ውርወራ ተክቢራ ማሰማት ጀምረቱል ዓቀባ

2 ሦስት ተከታታይ ቀኖች (አያመል ተሽሪቅ)

ሦስቱም ጀመራት ላይ በየቀኑ መወርወር :: አወራወሩ መጀመርያ ትንሹ ጀመራት (ሱግራ) ከዛም መሐከለኛው ጀመራት (ወስጣ) በመጨረሻ ትልቁ ጀምረቱል (ዓቀባ) ላይ ይወረወራል:: ሁሉም ጀመራት ላይ ሰባት ጠጠር ከተክቢራ ጋር መወርወር

ጠዋፊል ኢፋዳ

ጠዋፊል ኢፋዳ ካልተደረገ ሐጁ ሙሉ አይሆንም ምክንቱም የሐጅ መሠረት ነውና።

- የኢድ ቀን ጀምረቱል ዓቀባ ላይ ጠጠር ከተወረወረ በኋላ ጠዋፊል ኢፋዳ ለማድረግ ወደ መካ ሐረም መስጊድ በመሄድ በካዕባ ዙርያ ሰባት ዙር ጠዋፊል ኢፋዳ ይደረጋል ።

በዚህ ቀን ሙተመቲዕ የሆኑ የሐጅ መሠረት ሰዕይ ያደርገሉ ። ኢፍራድ ወይንም ቃሪን የነዮቱ መጀመርያ ከጠዋፊል ቁዱም ጋር የሐጅ ሰዕይ ያላደረጉ ከሆነ በዚህ ቀን ያደርጋሉ።-

- ጠዋፊል ኢፋዳ የሚና ሥራ አልቆ ወደ መካ ሲመለሱ ማድረግ ይቻላል።

የዒድ ቀን ጠዋፊል ኢፋዳ ከተደረገ በኋላ በኢሕራም ወቅት ክልክሎች በጠቅላላ ይፈቀዳሉ ግብረ ሥጋንም ይጨምራል

አያመል ተሸሪቅ

አያመል ተሸሪቅ ዙልሒጃ አሥራ አንድ ይጀምራል

- የዒድ ቀን ጠዋፊል ኢፋዳ ከተደረገ በኋላ ሦስቱን ቀን (አያመል ተሸሪቅ) ሚና ለማድረግ ሐጃጆች ወደ ሚና ይመለሳሉ ።
- የፈለገ ወይንም የቸኮለ አያመ ተሸሪቅ ሁለት ቀን ብቻ ማድረግ ይቻላል ለዚሁም አላህ በቁርአኑ እንዲህ ይላል ፡-

﴿وَأذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَنْ

تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٣﴾

ትርጉም ((በተቆጠሩ ቀኖችም ውስጥ (በሚና ጠጠሮችን ስትወረወሩ) አላህን አውሱ በሁለት ቀኖችም ውስጥ (ለመሄድ) የተቸኮለ ሰው በርሱ ላይ ኃጢአት የለበትም የቆየም ሰው በሱ ላይ ኃጢአት የለበትም (ይህም) አላህን ለፈራ ሰው ነው አላህን ፍሩ እናንተ ወደርሱ የምትሰበሰቡ መኾናችሁንም ዕውቁ።))

ሱሪቱል / አል በቀራህ 203

ዙልሒጃ
አሥራ አንድ

ዙልሂጃ
አሥራ ሁለት

ሐጃጆች ማድረግ የሚገባቸው

- ሚና በሚታደርበት ቀን ከቀትር በኋላ ሦስቱም ጀመራት ላይ ጠጠር መወርወር
- በእያንዳንዱ ጠጠር ውርወራ ላይ ተክቢራ ማሰማት
- ዱዓና ዚክር ማብዛት
- ሳይቸኮሉ ረጋ ብሎ ሥነ - ሥርዐት መጠበቅ
- ከጭቅጭቅ ከግፊያና ከፀያፍ ቃል መቆጠብ

ዙልሒጃ
አሥራ ሦስት

ጀመራት ላይ መወርወር

- ማንኛውም ሐጅ ትንሹንና መሐከለኛው ጀመራቶች ላይ ከወረወረ በኋላ ፊቱን ወደ ቁብላ አዙሮ እጆቹን ዘርግቶ ለግፊያና ለትርምር ሰበብ ሳይሆን የፈለገውን አይነት ዱዓ ማድረግ ሱና ነው ።

ትልቁ ጀመራት (ዓቀባ) ላይ ከተወረወረ በኋላ የሚደረግ ዱዓ የለም።

- ዙልሒጃ አሥራሁለት ተቻኩሎ ሚናን ለቆ ለመውጣት የፈለገ ሦስቱም ጀመራት ላይ ጠጠር ወርወሮ ፀሐይ ከመግባቷ በፊት ሚናን ለቆ መውጣት አለበት ነገር ግን ሚናን ለቆ ከመውጣቱ በፊት ፀሐይ ከጠለቀችበት የግድ ዙልሒጃ አሥራ ሦስተኛው ቀን ሌሊት አድሮ ቀን ቀትር ላይ ሦስቱም ጀመራቶች ላይ ወርወሮ ሚናን ለቆ መውጣት ይኖርበታል።

ሚናን ለመልቀቅ ተቻኩሎ ገዙ ከጀመረ በኋላ ቢመሽበት ቀጥታ በመገዝ ሚናን መልቀቅ አለበት መመለሱ ግዴታ አይሆንም።

የመሰናበቻ ጠዋፍ (ወዳዕ)

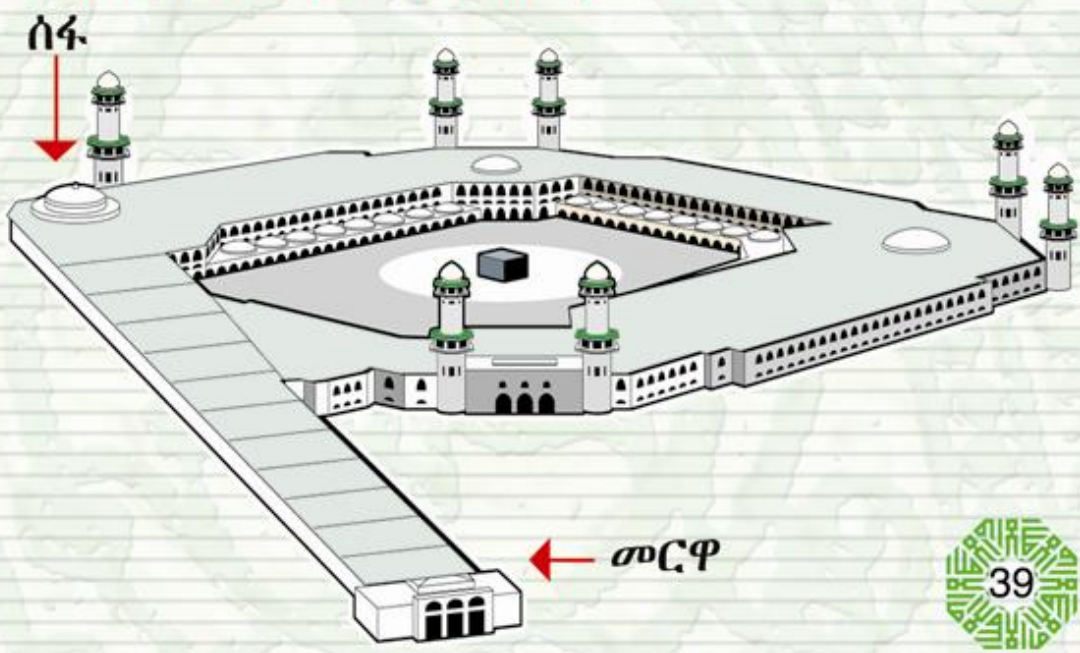
ሐጃጆች መሠረታዊ እና ግዴታ የሆኑትን የሐጅ ሥነ - ሥርዓቶች በጠቅላላ ካጠናቀቁ በኋላ ሚናን በመልቀቅ ጉዞ ወደ መከተል መከረማ በመገዝ ሐረም መስጊድ በአላህ ጥንታዊው ቤት ካዕባ ዙርያ የመሰናበቻ ጠዋፍ ያደርጋሉ ይህም የረሱልን (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ትዕዛዝ በማክበር ሲሆን ትዕዛዛቸውም ፦

(እንዳችሁ የመጨረሻ ሥራውን በአላህ ቤት ላይደርግ እንዳይገዝ ብለዋል

የመሰናበቻው ጠዋፍ ከሐጅ ግዴታዎች የመጨረሻው ነው ።

ማንኛውም ሐጅ የመሰናበቻውን ጠዋፍ የሚያደርገው ወደ ሃገሩ ሲመለስ ሲል መሆን አለበት ።

በወር አበባና በወሊድ ደም ላይ ያሉ ሴቶች ሲቀሩ የመሰናበቻ ጠዋፍ ማንኛውም ሐጅ መተው አይገባውም ።

የሐጅ መሰረቶችና ግዴታዎች

4 የሐጅ መሰረቶች (አርካን)

- 1 ኢሕራም ማድረግ
- 2 ዓረፋ ላይ መቆም
- 3 ጠዋፍ (ጠዋራል ኢፋዳ)
- 4 ሰዕይ ናቸው

ከሐጅ መሰረቶች (አርካን) አንዱን ያጎደለ የጎደለውን እስካላሟላ ድረስ ሐጁ ሙሉ አይሆንም

7 የሐጅ ግዴታዎች (ዋጅብ)

- 1 ከሚቃት ኢሕራም ማድረግ
- 2 ፀሐይ እስከተጠልቅ ዓረፋ ላይ መቆም
- 3 ሙዝደሊፋ ማደር
- 4 የአያመል ተሽሪቅ ሌሊቶችን ሚና ማደር
- 5 ጀመራት ላይ ጠጠር መወርወር
- 6 ፀጉርን መላጨት ወይንም ማላጠር
- 7 የመሰናበቻ ጠዋፍ ማድረግ

ከሐጅ ግዴታዎች የተወ ማካካሻው መካ ላይ በግ አርዶ ለራሱ ሳይበላለት ለመካ ድሆች ያከፋፍላል።

ሴቶችን ብቻ የሚመለከቱ መመሪያዎች

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَنْكَ وَذُرِّكَ الَّذِي أَنْفَقَ ظَهْرَكَ
أَنْ مَعَ الْغَيْرِ فَأَوْدَعْتَ فَأَنْصَبُ
وَالِي رَبِّكَ فَارْغَبُ
فَأَنْ مَعَ الْغَيْرِ نَمْرًا
وَأَوْضَعْنَا
وَأَنْ مَعَ الْغَيْرِ نَمْرًا

ሴቶችን የሚመለከቱ የሐጅ መመሪያዎች

ለወንድም ሆነ ለሴት ሐጃጆች መሟላት ያለበት

ለሴት ባል ወይንም የሥጋ ዘመድ (መሕረም) መሟላት አለበት

ይኸውም ከሴቷ ጋር ለሐጅ መገዝ የሚችሉት :- ባሏ ፣ ወይንም ዘላለም ሊያገቧት የማይችሉ :- አባቷ ፣ ልጇ ፣ ወንድሟ ፣ አጎቷ ፣ የጡት ወንድሟ ወይንም የናቷ ባልና የባሏ ልጆች የመሳሰሉት ናቸው ።

ኢስላም መሆን

ለዚህም መረጃ ኢብኑ አባስ (ረዲየሊሁ ዓንሁ) ከረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ኹጥባ ላይ እንደሰሙት :- (አንድ ወንድ መሕረም ከሌላት ሴት ጋር ብቻቸውን እንዳይሆኑ ፣ ሴቷም ብትሆን የስጋ ዘመድ (የማያገባት) ሳይኖራት እንዳትገዝ) ብለዋል።

የአዕምሮ ጤነኛ

- አንድ ሰው ተነስቶ የአላህ መልዕክተኛ ሆይ ባለቤቱ ወደ ሐጅ ሄዳለች እኔ ደግሞ በእንዲህ አይነቱ ዘመቻ ተሳታፊ ነኝ አላቸው ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) (ሂድ ከባለቤትህ ጋር ሐጅ አድርግ) አሉት።

ለአካለ መጠን የደረሰ

ኢብኑ ዑመር (ረዲየሊሁ ዓንሁ) እንዳሉት ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

ነፃ የሆነ (ባርያ ያልሆነ)

(መሕረም የሌላት ሴት ሦስት ቀን ለብቻዋ እንዳትገዝ) ብለዋል።

የገንዘብም ሆነ የጉልበት አቅም ያለው

ቡኻሪና ሙስሊም የተስማሙበት

ሴት ያለመሕረም ሐጅም ሆነ ወደ ሌላ ቦታ መገዝ የሚከለክሉ ብዙ ሐዲሶች አሉ ሴት ያለ መሕረም ስትገዝ ብቻዋን ልትቋቋመው የማትችለው ብዙ ችግርና አደጋ ሊገጥማት ይችላል ፣ በጉዞም ላይ የሚጠበቃት መሕረም ከሌላት በባለጌዎች በቀላሉ ልትጠቃ ትችላለች ።

ለሴት መሀረም የግድ ማሟላት ያለበት

ለሴት መሀረም የሚሆን ማሟላት ያለበት

- ሴት መሀረም ካላገኘች ሐጂን በወኪል ማስደረግ ትችላለች
- ሴት ሐጅ ስታደርግ የሚከተሉትን ማክበር አለባት :-

1 - የምታደርገው ሐጅ ፈርድ ሳይሆን ተጨማሪ (ጎፍል) ከሆነ የግድ የባሏን ፈቃድ ማግኘት አለባት : ባልም ተጨማሪ ሐጅ የምታደርግ ሚስቱን ከፈለገ ማስቀረት ይችላል ::

2 - ሁሉም ዓሊሞች እንደሚስማሙበት አንዲትሴት ሴት ልጇንም ሆነ ሌላ ሴት ለሐጅ እንደምትወክለው ሁሉ ወንድም ወክላ ሆኖ ማስደረግ ትችላለች::

3 - ሴት በሐጅ ጉዞ ላይ እያለች የወር አበባ ወይንም የወሊድ ደም ላይ ከሆነች ሐጂን በመቀጠል በካዕባ ዙርያ ጠዋፍ ማድረግ ብቻ ሲቀር ሌሎች ከወር አበባ የጠፍ ሐጃጅ ሴቶች የሚያደርጉትን ሁሉ ታደርጋለች :: በኢሕራም ኒያ ወቅት እንኳን ደም ቢመጣት ኢሕራም ማድረግ ትችላለች : ኢሕራም ለማድረግ ከደም ንፁህ መሆን ግዴታ አይደለም::

4 - ሴት በኢሕራም ወቅት ወንዶች እንደሚያደርጉት ታደርጋለች ይኸውም :- መታጠብ ፣ ትርፍ ፀጉሮችን ማፀዳዳት ፣ ጥፍር መቁረጥ ፣ ልዩ መዓዛ (ሽታ) የሌለው ቅባት ሰውነቷን መቀባት ትችላለች : ለዚሁም የሙእሚኖች እናት ዓኢሻ (ረዲያሏሁ ዓንሃ) እንዳሉት:-

« ከረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ጋር ስንገዝ በኢሕራም ወቅት ግንባራችን አካባቢ የተቀባነው ቅባት ቀልጦ በአንዳችን ፊት ላይ ሲፈስ ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እያዩ አይከለክሉንም ነበር) ብለዋል ::

መ-ስሊም

የአዕምሮ ጤነኛ

ለአካል መጠን የደረሰ

ሴቶችን የሚመለከቱ የሐጅ መመሪያዎች

5 - ሴት ለኢሕራም ስትነይት ቡርቃ ወይንም ኒቃብ ፊቷን ሽፍና ከሆነ ማውለቅ አለባት ።
 ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(ኢሕራም ላይ ያለች ሴት ፊቷን በኒቃብ አትሸፍንም) ብለዋል

ሴት ኢሕራም ላይ እያለች ባዕድ ወንድ አጠገብ ቡርቃና ኒቃብ ባልሆነ በሻሽ መሰል ጨርቅ (ኺማር) ፊቷን መሸፈን አለባት የእጇን መዳፎችም ቢሆን ጊንት ሳትለብስ በቀሚሷ እጅጌም ቢሆን መሸፈን ይገባታል ። ሴት ፊቷም ሆነ እጇ ባዕድ ወንድ ሊያየው የማይገባ ገላዋ ስለሆነ በሐጅም ሆነ በሌላ ቦታ መሸፈን ግዴታዋ ነው ።

ቡርቃ ፣
 ኒቃብ ፣
 የእጅ ጊንት

ለባዕድ ወንድ
 የሚታይ
 ጌጣጌጥና
 ስስ ልብስ

በተልቢያ
 ጊዜድምፅን
 ከፍ.ማድረግ

6 - ሴት በኢሕራም ወቅት የፈለገችውን አይነት የሴት ልብስ መልበስ ትችላለች ። ይኸውም ፦ ጌጣጌጥ የሌለበት ፣ ከወንድ ልብስ ጋር የማይመሳሰል ጠባብ ያልሆነ ፣ የሰውነቷን ቅርፅና ከውስጥ የለበሰችውን የማያሳይ ፣ ስስ ያልሆነ ፣ እግሯንና እጇን የማያሳይ አጭር ያልሆነ እንዲሁም ሰፊና እረኝም ቢሆን ይመረጣል ።

- ብዙ መስሊም የዕውቀት ባለቤቶች እንደተስማሙበት ሴት በኢሕራም ወቅት መልበስ ያለባት እረኝም ቀሚስ ወይንም ሸሚዝ ፣ የውስጥ ሱሪ ፣ ሻሽ ፣ ሽፍንም ሆነ ነጠላ ጫማ ሲሆኑ የልብሷ መልክ የግድ ልዩ የሆነ ለምሳሌ አረንጓዴ መሆን የለበትም ማንኛውም አይነት መልክ ፦ አረንጓዴ ፣ ቀይም ሆነ ጥቁር ሊሆን ይችላል ። ከሌሎችም ጋር ተቀያይራ መልበስ ትችላለች ።

ሙግኒ - 3 / 328

7 - ሴት ከኢሕራም ኒያ በኋላ ድምጻን ለራሷ ብቻ እንዲሰማ ዝቅ አድርጋ ተልቢያ ማለት ሱና ነው በድምጻ ወንዶችን ልትፈትን ስለምትችል ከፍ ማድረግ ይጠላል ። ስለዚህም ነው ሴት አዛንም ሆነ ኢቃም የማትለው ፡ ሴት በሰላት ወቅት ላይ ለመጠቆም እንደ ወንዶች ተስቢሕ ሳይሆን ጭብጨባ ነው የታዘዘችው ።

ሙግኒ 2 / 330 - 331

ጌቶችን የሚመለከቱ የሐጅ መመሪያዎች

8- ሴት በጠዋፍ ወቅት ሙሉ ሰውነቷን መሸፈን አለባት ፣ ድምጿን ዝቅ ፣ አይኗን ሰበር አድርጋ በተለይ ሐጅረል አስወድና ፍክነል የማኒ አካባቢ ከወንድ ሳትጋፋ ዳር ዳሩን ይዛ መጠወፍ አለባት ፣ ከወንዶች መሐል ገብታ ስትጋፋና ስትተሻሻ ወንዶች ላይ ፈተና ስለምታመጣ ሐራም ነው ፣ ከተመቸ ካዕባው አጠገብ ተጠግታ ሐጅረል አስወድ መሳም ሱና ነው ግን ለሱና ተብሎ በግፍያ ሐራም ውስጥ ላለመግባት መጠንቀቅ ያስፈልጋል ፣ ሐጅረል አስወድን ከሩቅ ካመላክተች በቂ ነው ።

9 - ሴቶች በጠዋፍም ሆነ በሰዕይ ወቅት በእርጋታ መሄድ አለባቸው የዕውቀት ባለቤቶች እንደተስማሙበት ጠዋፍ ላይም ሆነ ሰፋ መርዋ ላይ መሮጥና ፣ የቀኝ ትኩሻቸውን መግለፅ የለባቸውም።

ሙግኒ - 3 / 324

10 - ሴት በወር አበባ ላይ ስትሆንና ከጠራች በኋላ የምታደርገው፡ ሴት በወር አበባ ላይ እያለች ሁሉንም የሐጅ ሥነ - ሥርዓቶች ፡- ኢሕራም ፣ ዓረፋ ላይ መቆም ፣ ሙዝደሊፋ ማደር ፣ ጀመራት ላይ መወርወር ትችላለች ካዕባ ዙርያ ለምታደርገው ጠዋፍ ግን የግድ ከወር አበባ መጥራት አለባት ።

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለዓኢሻ (ረዲያሷሁ አንሃ) (ሐጃጆች የሚያደርጉትን ሁሉ አድርገው እስክትጠሪ ድረስ ግን ካዕዕባን እንዳትጠውሩ) ብለዋታል

ቡኻሪና ሙስሊም የተስማሙበት

ማስታወሻ...

- ሴት ጠዋፍ ከጨረሰች በኋላ የወር አበባ ቢመጣባት ሳታቋርጥ ሰዕይ ማድረግ ትችላለች ፡ ሰፋ መርዋ ለመመላለስ ጡሃራ መሆን ግዴታ አይደለም ።

ከኪታብ መ-ፅሚናት ፡ ሺኸ ላለሕ ፈውዛን

ወንዶች መሃል መጋፋት

ሩጫ

የቀኝ ትኩሻን መግለፅ

ሴቶችን የሚመለከት የሐጅ መመሪያ

11 - ሴቶች መዝደሊፋ በሚያድሩበት ሌሊት በድካም ምክንያት ግፍያውን ከፈሩ እኩለ ሌሊት ላይ ጨረቃ እንደጠለቀች ወደ ሚና መጋዘ ይችላሉ ሚና እንደደረሱ ትልቁ ጀመራት ላይ ሰባት ጠጠር ይወረውራሉ ።

12 - ሴት ለሐጅም ሆነ ለዐ-ምራ የጣት አንጊ የሚያህል ከሙሉ የራስ ፀጉር ጫፍ ላይ ትቆርጣለች ሴት በሐጅ ሰበብ ሙሉ ፀጉርን መላጩት አይፈቀድላትም።

አንጊ ማለት የአንድ ጣት የላይኛው ክፍል ነው

ደካሞች በጊዜ ይሄዳሉ

13 - በወር አበባ ላይ ያለች ሴት ትልቁ ጀመራት ላይ ጠጠር ወርውራ ፀጉርን ከቆረጠች በኋላ ኢሕራሚ ስለሚፈታ ከባል ጋር ግብረ - ሥጋ ግንኙነት ሲቀር የኢሕራም ክልክሎች ሁሉ ይፈቀዳላታል ምናልባት ፀጉር ካሳጠረች በኋላ ከጠዋፊል ኢፋዳ በፊት ጠርታ ከባል ጋር ግብረ - ሥጋ ከፈፀመች ፊዲያ ግዴታ ይሆንባታል ይኸውም በግ አርዶ ለመካ ድሆች ማከፋፈል ነው ።

ፀጉር ማሳጠር ብቻ

14 - ከጠዋፊል ኢፋዳ በኋላ የወር አበባ የመጣባት ሴት የመሰናበቻውን ጠዋፍ ትታ ወደሀገሯ መመለስ ትችላለች ለዚህም ዓኢሻ (ረዲያሊሁ ዓንጎ) ባወሩት ሐዲስ እንዲህ አሉ ሰፍያ ቢንት ሐያይ ጠዋፊል ኢፋዳ ካደረገች በኋላ የወር አበባ መጣባት ሁኔታውንም ለረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ነገርኳቸው እሳቸውም ታድያ ልታዘገዩን ነዋ ?? አሉ እኔም የአላህ መልክተኛ ሆይ ጠዋፊል ኢፋዳ አድርጋለች እኮ አልኳቸው እሳቸውም (እንግዲያዉስ ትጊዝ አሉ) ቡኻሪና ሙስሊም የተሰማሙበት

በወር አበባ ምክንያት ጠዋፊል ወዳዕ ይነሳላታል

ኢብኑ አባስ (ረዲያሊሁ ዓንጎ) ነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሰዎች የመጨረሻ ሥራቸው በአላህ ቤት እንዲሆን ሲያዘዙ በወር አበባና በወለድ ደም ላይ ላሉ ሴቶች ብቻ አቀለሉላቸው የመሰናበቻ ጠዋፍ ትተው መሄድ ይፈቀድላቸዋል » ቡኻሪና ሙስሊም የተሰማሙበት

የሐጅና ዑምራ ማብራርያ

የመዲና ዚያራ ሥነ - ሥርዓት

የረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ አዘዳደር

መዲና ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የተሰደዱበት (ሒጅራ የወጡበትና) ተረጋግተው የኖሩበት ከተማ ነች።

መዲና የረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ ያለበት ሲሆን መስጊዱም ከሦስቱ ለዲባዳ ጉዞ ከተፈቀደባቸው መስጊዶች አንዱ ነው ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) (ለዲባዳ አስቦ) ወደ ሦስቱ መስጊዶች በስተቀር ጉዞ እንዳታቀኑ ብለዋል ። እነሱም

የሐረም መስጊድ (መካ)

ይህ መስጊድ (መዲና)

የአቅላ መስጊድ ፍልስጥኤም ናቸው ብለዋል

የረሱልን (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ መጎብኘት ከሐጅ ጋር ምንም ግንኙነት የሌለው እና ግዴታም አይደለም ወደ መዲና ሲኬድ ኢሕራም አይደረግም አመቱን ሙሉ በፈለጉት ወቅት መጎብኘት ይቻላል በአላህ ችሮታ ወደተከበሩት ሐረሞች መካና መዲና የደረሰ ወደ መዲና መጎወራ የነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ ውስጥ ለመስገድ መገዝ ይወደዳል እግረ መንገዱንም ወደረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ቀብር ቀርቦ ሰላም ማለት ይፈቀዳል መዲና የነብዩ መስጊድ ውስጥ የተሰገደ ሰላት ሌላ ቦታ ከሚሰገድ ሰላት ሺ ጊዜ እጥፍ ይሆናል ።

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መካ ሐረም ላይ የተሰገደ ሰላት ሌላ ቦታ ከሚሰገድ ሰላት መቶ ሺ ጊዜ እጥፍ ይሆናል ብለዋል።

መዲና የመልዕክተኛው ከተማ

ነብኚ የመልዕክተኛው መስጊድ እንደደረሰ

- ወደ መስጊድ በሚገባበት ጊዜ ቀኝ እግሩን አስቀድሞ በማስገባት እንዲህ ይላል

ቢስሚላህ ወሰላቱ ወሰላም ዓላ ረሱሉላህ

(አዑቡቢላሂል ዓዚም ወወጅሁሁል ከሪም ወሱልጣኑሁል ቀዲም ሚንሸይጣኒረጂም አላሁመ እፍታሕ ሊ ኦብዋቦ ረሕመቲክ)

ትርጉም (በሃያሉ ጌታ የተከበረ ፊትና የነባር ስልጣን ባለቤት በሆነው አላህ)

ከእርጉሙ ሸይጣን ክፋት እጠበቃለሁ)

« አላህ ሆይ የእዝነትህን በር ክፈትልኝ »

- ይህ ዱዓ ማንኛውም መስጊድ ሲገባ ይደረጋል

የመልዕክተኛው መስጊድ እንደተገባ

- መጀመሪያ ረከዓተይን ተሂየተል መስጊድ ይሰገዳል ሰላቱ የረውዳ ክልል ውስጥ ቢሆን ይመረጣል ያለበለዚያ የተገኘው ቦታ መስጊድ ውስጥ ሰግዶ ወደ ረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰላም) ቀብር በመሄድ ፊቱን ወደ ቀብር አዙሮ በርጋታና በዝግተኛ ድምፅ ለረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰላም) በሰላምታ ጀምሮ እንዲህ ይላል ...

«« አሰላሙ አለይክ አዩህ ነብዩ ወራህመቱላሂ ወበረካቱሁ አላሁመ አቲሁ አል ወሲላ ወልፊዲላ ወብዓስሁ አልመቃመል መሕመዳ አለዚ ወዓተሁ አላሁመ አጅዚሁ አን ኡመቲሂ አፍደል ጀዛዕ »»

የረሱል (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ አዘዳዮር

- በመቀጠል ትንሽ ወደቀኝ ሄድ ብሎ « የአቢበክር አልሲዲቅ (ረዲዮሊሁ ዓንሁ) ቀብር ፊትለፊት ቆሞ ሰላምታ አቅርቦ አላህ እዲምራቸዉ እንዲያዝንላቸዉና እንዲወዳቸዉ ዱዓ ማድረግ።
- እንደገና ትንሽ ወደቀኝ ሄድ ብሎ የዑመር ኢብኑል ኸጣብ (ረዲዮሊሁ ዓንሁ) ቀብር ፊትለፊት በመቆም ሰላምታ አቅርቦ አላህ እንዲምራቸዉ እንዲያዝንላቸዉና እንዲወዳቸዉ ዱዓ ማድረግ።

መጠንቀቅ የሚያስፈልገዉ

አንዳንድ የኑብዩን (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) መስጊድ የሚዘይሩ ሰዎች የሚፈፀሙት ስህተት በኢስላም መሠረት የሌለዉ እና በሰህቦችም(ረዲዮሊሁ ዓንሁም) የማይታወቅ ድርጊት ነዉ ከስህተቶቹም ...

- ✗ በቀብሩ ትንሽ መስኮት እና በመስጊዱ ግድግዳ ዙርያ መተሻሻት
- ✗ በዱዓ ጊዜ ፊትን ወደ ቀብር ማዞር የመሳሰሉ ስህተቶች ይታያሉ።
- ✓ ትክክለኛው መንገድ በዱዓ ጊዜ ፊትን ወደ ቂብላ ማዞር ብቻ ነዉ ።

ለጎበኚዎች የሚፈቀዱ ሱናዎች

1- በቂፅ የሚባለውን መካነ መቃብርን መዘየር፡- ምክንያቱም ብዙ ሰሐቦች የተቀበሩበት ሲሆን ከነሱም ውስጥ ሦስተኛው ኸለፋ ዑስማን ኢብኑ ዓፋን (ረዲያሊሁ ዓንሁ) ይገኙበታል።

2 - የኡሁድ ሰማዕታትን (ሹሃዳዎች) መዘየር ከነሱም ውስጥ የሹሃዳዎች አለቃ ሐምዛ ቢን ኢብኑል ሙጠሊብ (የነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የአጎት ልጅ) ይገኙበታል ለሁሉም አላህ (ሥራቸውን) ይውደድላቸውና ሁሉንም ሰላም በማለት ረሱል (ሰለላሁ አለይሂ ወሰለም) ለሰሐባዎች በቀብር ላይ ያስተማሯቸውን ዱዓ ማድረግ ይኸውም፡-

አሰላም አለይኩም አህለ ዲያር ሚነል ሙአሚኒን ወል ሙስሊሚን ወኢና ኢንሻአላሁ ቢኩም ላሒቁን ነስአሉላሃ ለና ወለኩም አል አፍያ። ትርጉም ፡- አሰላም አለይኩም ከሙአሚኖችና ከሙስሊሞች ወገን የሆናችሁ የዚህ መካነ መቃብር ባለቤቶች ሆይ ለኛም ለናንተም አላህ ሰላሙን እንዲሰጠን እንለምነዋለን።

ሙስሊም እንደዘገቡት

ሌላው ሱና

3 ረሱል (ሰለላሁ አለይሂ ወሰለም) እንዳደረጉት ወደ መስጊድ ቁባ ታጥቦ በመሄድ መስገድ ።

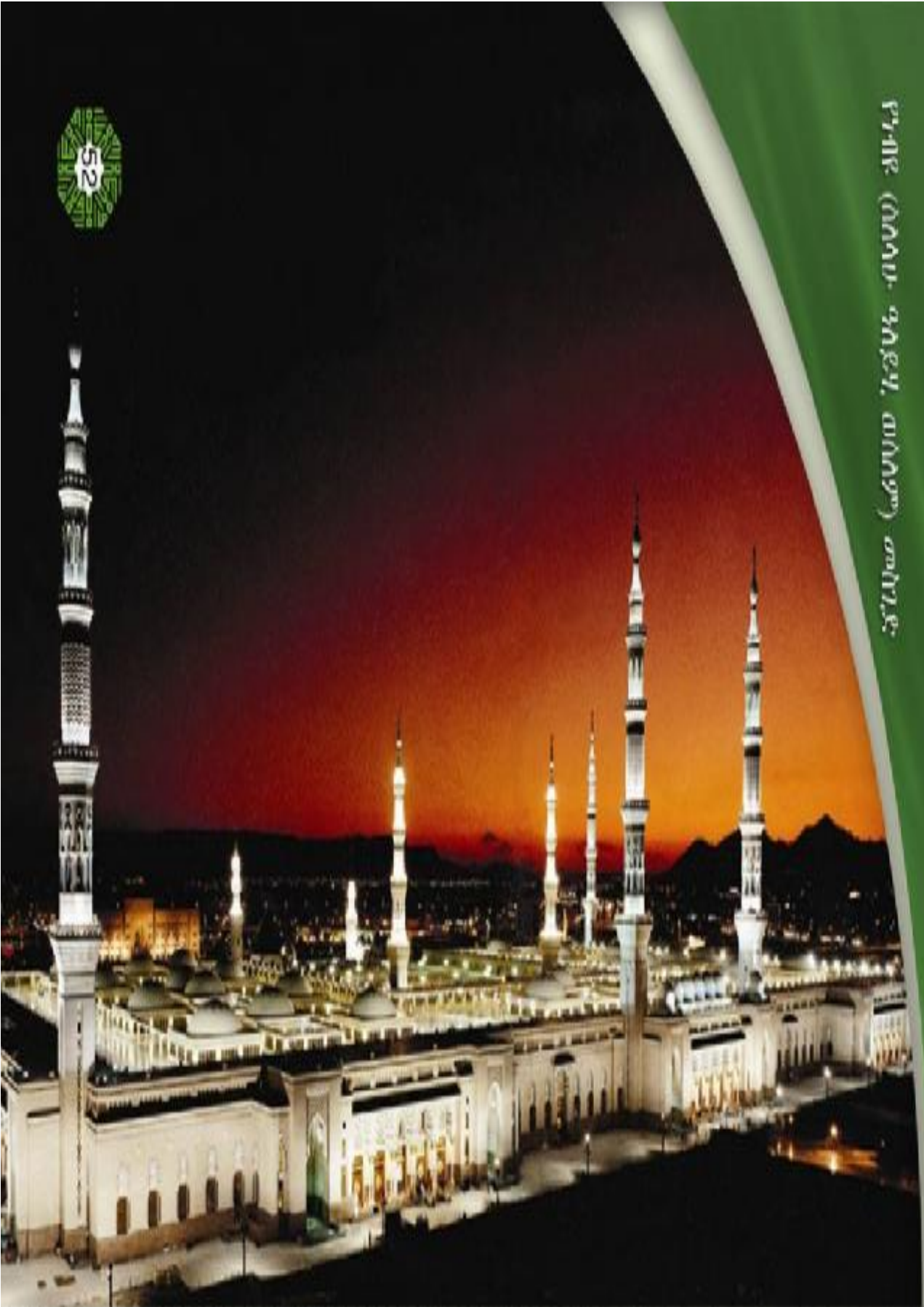
መስጂደል ቁባ በኢስላም መጀመርያ የተገነባ መስጊድ ነው በውስጡ የሚሰገደው ሰላት ምንዳው ፡-

« ሱሄል ቢን ሐኒፍ (ረዲያላሁ ዓንሁ) እንዳወራው ረሱል (ሰለላሁ አለይሂ ወሰለም) (ከቤቱ ታጥቦ ወደ መስጊድ ቁባ በመሄድ የሰገደ ሰላቱ የዑምራን የሚያህል ምንዳ ያስገኝለታል) ብለዋል ።

ሌላው ሁለት ትክክለኛ ሐዲሶች (ሰሒሐይን) ላይ ኢብኑ ዑመር እንዳወራት « ረሱል (ሰለላሁ አለይሂ ወሰለም) በግልቢያም ሆነ በእግር የቁባን መስጊድ ለመጎብኘት ሄደው ይሰግዱበት ነበር » ብለዋል

4 ከነዚህ መስጊዶች በስተቀር መዲና ውስጥ ሌላ የሚጎበኝ መስጊድም ሆነ ቦታ በኢስላም ሽሪዓ አይታወቅም ።

ስለዚህ ፡- ማንም ሰው ምንም ላይጠቅመው መዲና ውስጥ ወድያና ወዲህ በመመላለስ ጊዜውን ባያቃጥልና ባይለፋ ይሻለዋል ።

የግብር (ገበያዎች) ግብር

አስፈላጊ ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
عَنْكَ وَذُرِّكَ الَّذِي انْفَضَّ عَنْكَ
أَنْ مَعَ الْغَيْبِ فَأَاذًا وَغَيْبًا
وَالرَّبُّ لَكَ مَدْرِكٌ وَوَضَعْنَا
فَأَنْ مَعَ الْغَيْبِ
وَالرَّبُّ لَكَ مَدْرِكٌ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

አንዳንድ ሰዎች በአውሮፕላን ለሚመጡ ሐጃጆች ጅዳ ሲደርሱ ኢሕራም እንዲያደርጉ ያዘዛሉ ሌሎች ደግሞ ጅዳ ላይ ኢሕራም ማድረግ ይቃወማሉ በዚህ ጉዳይ የትኛው ነው ትክክል ?

መልስ

- ሐጃጆች በጠቅላላ በአየር በባሕርም ሆነ በምድር ሲገዙ ኢሕራም የሚያደርጉት በሚያቋርጡት ወይንም በሚቀርባቸው የሚቃት ክልል ላይ ነው :: ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የሚቃት ክልሎችን ሲወስኑ (ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ የክልሉ ነዋሪዎች እንዲሁም በነሱ በኩል ለሚመጡ) በማለት ገልፀዋል:: ጅዳ ግን ከጅዳ ውጪ ለሚመጡ ሚቃት ሊሆን አይችልም ጅዳ ሚቃት የሚሆነው ለነዋሪዎቹና ለተለያዩ ጉዳይ መጥተው ሐጅና ዑምራ ለሚፈልጉ መስሊሞች ብቻ ነው ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ጥያቄ

- አንድ ሰው ለራሱ ከዚህ በፊት ሐጅ አድርጎ ለሁለተኛ ጊዜ ሐጅ ለማድረግ ነይቶ ዓረፋ ከደረሰ በኋላ የሐጁን ኒያ ለዘመዱ መቀየር ይችላል ወይንስ አይችልም ?

መልስ

- አንድ ሰው ለራሱ ሐጅ ለማድረግ ነይቶ ኢሕራም ካደረገ በኋላ የትም ቦታ ቢሆን ለማንም ሰው ኒያውን መቀየር አይችልም ሐጁን ለራሱ መጨረስ አለበት :: አላህም በቁርአን

سورة البقرة 196 وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ

ትርጉም:- ((ሐጅና ዑምራን ለአላህ ሙሉ)) ብሏልና አል በቀራህ- 196

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ለራሱ ኢሕራም ከነዩተ ለራሱ መጨረስ ግዴታው ነው መጀመርያ ለራሱ ሐጅ ያደረገ ከሆነና ለሰው ከነዩተ ለነዩተለት ሰው መጨረስ ግዴታው ነው :

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ጥያቄ

እናቱ የሞተችው ገና ልጅ እያለሁ ነው በእናቱ ሥም ሐጅ የሚያደርግ ሰው ተከራይቻለሁ አባቴም ሲሞት አላውቅም ነበር ከዘመድ እንደሰማሁት ግን አባቴ ሐጅ አድርጋል ተብያለሁ አሁን ለወላጆቼ የግድ እራሴ ሐጅ ማድረግ አለብኝ ወይንስ ከፍቼ በሰው ማስደረግ እችላለሁ ::?

መልስ

በደንቡ መሰረት ለራስህ ሐጅ ካደረግክ በኋላ ደክመህም ቢሆን ለወላጆችህ ሐጅ ብታደርግላቸው የተሻለ ነው ያለበለዝያ ለሰው ከፍለህም ብታስደርግላቸው ይቻላል :: በተጨማሪ በኪራይ የወከልከውን ሰው ከሐጅ ጋር ዑምራም እንዲያደርግላቸው ማዘዝ መብትህ ነው ይህ ደግሞ ለነሱ በረካ ሲሆን የአንተም ሥራ ያማረ ይሆናል:: አላህ የኛንም የናንተንም ሥራ ይቀበል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ጥያቄ

አንዲት ሴት የመጀመርያ ፈርድ የሆነውን የሐጅ ሥነ - ሥርዓቶች በሚገባ ፈፅማ ጠጠር ያስወረወረችው ግን በሰው ነው ምክንያቱም ሕፃን ልጅ ይዛ ነበርና በዚህ ጉዳይ ችግር አለው ወይ?

መልስ

:- ምንም ችግር የለበትም በውክልና ማስወርወር ይቻላል በተለይ ለሴቶች ጀመራት ላይ መወርወር በጣም ከባድ ቦታ ነውና::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐመሁላህ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

አንድ ሰው በሕይወት እያለ በውክልና ለራሱ ሐጅ ማስደረግ ይችላል ?

ጥያቄ

መልስ

:- በሕይወት እያለ ለራሱ ሐጅ የሚያስደርግ ሰው በጣም ዕድሜው የገፋ ወይንም ሕመምተኛ ከሆነ በውክልና ሐጅ ማስደረግ ይችላል ከረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንደተረጋገጠው :- አንዱ ሰው ለአባቱ « አባቴ ሐጅ ማድረግም ሆነ መጊዝ አይችልም ሐጅ ላድርግለት? ብሎ ሲጠይቅ (ለአባትህ ሐጅም ዑምራም አድርግለት) ብለውታል :: ሌላዋ ሴትዮ ለረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አባቴ ሐጅ ግዴታ ሆኖበታል ሐጅ ለማድረግ ጉልበት የለውም ስትላቸው (ለአባትሽ ሐጅ አድርጊ) ብለዋታል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐሙላህ

ጥያቄ

አንድ ሰው ሐጅ እንዲደረግለት ሳይናዘዝ ቢሞትና ከሞተ በኋላ ልጁ ሐጅ ቢያደርግለት ሚች ፈርድ የሆነው ሐጅ ይነሳለታልን?

መልስ

መሰሊም ሆኖ ለራሱ ሐጅ ያደረገ ልጅም ሆነ ሌላ ሰው ለሚች ሐጅ ካደረገለት የሚች ፈርድ የሆነው ሐጅ ይነሳለታል በሐዲስ እንደተረጋገጠው ኢብኑ አባስ (ረዲያሊሁ ዓንሁ) እንዳወሩት ሴትዮዋ ለረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አንቱ የአላህ መልዕክተኛ ሆይ አባቴ ሽማግሌ በመሆኑ አላህ ፈርድ ያደረገውን ሐጅ ማድረግም ሆነ መንቀሳቀስ አይችልም እኔ ሐጅ ላድርግለትን ? ብላ ስትጠይቅ (አዎን አድርጊለት) ብለዋታል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ ረሐሙላህ

ጥያቄ

አንድ ሐጅ የሚያደርግ ሰው ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ሰዕይ ማድረግ ይችላል ?

መልስ

የሐጅ አይነት ሙፍሪድ ወይንም ቃሪን ከሆነ ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ከጠዋፈል ቁዱም በኋላ የሐጅን ሰዕይ ማድረግ ይቻላል ረሱልም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የመስዋዕት ከብት ከነዱ ሰሐባዎች ጋር ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት የሐጅን ሰዕይ አድርገዋል ። ሐጅ ሙተመቲዕ ከሆነ ግን ሁለት ጊዜ ነው ሰዕይ መደረግ ያለበት ይኸውም

አንደኛው መካ እንደገባ ለዑምራ የሚያደርገው ሰዕይ ሲሆን **ሁለተኛው** ለሐጅ የሚያደርገው ሰዕይ ነው ለሐጅ የሚደረገው ሰዕይ ከጠዋፈል ኢፋዳ በኋላ ቢሆን ይመረጣል ምክንያቱም ሰዕይ ለኢፋዳው ተከታይ ነውና ነገርግን ከጠዋፈል ኢፋዳ በፊት ሰዕይ ቢደረግም ምንም አይደለም ለዚሁም ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ዘንድ አንድ ሰው ከጠዋፍ በፊት ሰዕይ አደረገኩኝ ሲላቸው ምንም አይደለም ብለውታል ።

ሐጅ የሚያደርግ ሰው የዒድ ቀን አምስት ሥራ መሥራት ይችላል

- 1 - ጀመረቱል ኩብራ ላይ ጠጠር መወርወር
- 2 - ማረድ
- 3 - ፀጉርን መላጨት ወይንም ማሳጠር
- 4 - ካዕባን መጠወፍ
- 5 - ሰዕይ ማድረግ ናቸው

- ሐጅ ቃሪን ወይንም ሙፍሪድ ከሆነና ከጠዋፈል ቁዱም በኋላ የሐጅ ሰዕይ ያደረገ ሲቀር ከላይ የተጠቀሱትን ቅደም ተከተል መጠበቅ የተሻለ ነው ። ቅደም ተከተሉን ማቀያየር ምንም ችግር የለበትም ።

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

ለራሱ ዑምራ ካደረገ በኋላ በድጋሚ ለአባቱ ከተንዲም ኢሕራም ነይቶ ዑምራ ያደረገ ሰው ዑምራው ተቀባይነት አለውን? ወይንስ ለሐጅ ኢሕራም ያደረገበት ክልል መመለስ አለበት?

መልስ

ለራሱ ዑምራ አድርገህ ኢሕራምህን ከፈታህ በኋላ በሞት ለተለዩ ወይንም ለደከሙ አባትህ ከፈለግክ ተንዲም ሄደህ ዑምራ ማድረግ ትችላለህ ወደ መጀመርያው የሚቃት ክልል መመለስ ግዴታ አይሆንብህም ::

በሳዑዲያ የዓለሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

በኢሕራም ወቅት ድምፅን ከፍ አድርጎ መነየት ይበቃልን?

መልስ

መስሊም በማንኛውም ሥራ ላይ ድምፁን አሰምቶ መነየት የለበትም : ከነብዩ (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንደተገኘው ኢሕራም ላይ ብቻ ድምፅን ከፍ አድርጎ መነየት ይቻላል : በሰላትና በጠዋፍ ላይ ግን በኒያ ወቅት ፈፅሞ ድምፅን ማሰማት የለበትም ይህን ያህል ልሰግድ ነይቻለሁ ይህን ያህል ልጠውፍ ነይቻለሁ ማለቱ በዲን ላይ ፈጠራ (ቢድዓ) ነው በሰላትና በጠዋፍ ወቅት ድምፅ አሰምቶ መነየት የሚፈቀድ ቢሆን ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለዑመታቸው ይገልፁት ነበር ሰለፎችም ከሁሉም በፊት ይከተሉ ነበር ::

እንግዲህ ከነብዩም (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሆነ ከሰሐባዎች ያልተገኘ ነገር በዲን ላይ መጨመር ፈጠራ (ቢድዓ) ነው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዲህ ብለዋል :-

(ከሁሉም ነገር የተጠላው መጥፎ ወሬ ነው መጥፎ ወሬ ደግሞ ፈጠራ ነው ፈጠራ ደግሞ ጥመት ነው) መስሊም

ሌላው ሐዲስ (ከዲን ያልሆነ ነገር በዲናችን ላይ የፈጠረ (ወደራሱ ተመላሽ ነው) ተቀባይነት የለውም) ቡኻሪና መስሊም የተስማሙበት ሐዲስ

ሌላው (ከዲናችን ያልሆነ ሥራን የሠራ ሥራው ተመላሽ ነው) መስሊም ዘግበውታል

ጥያቄ

የማጠቃለያ ጠዋፍ (ጠዋራል ኢፋዳ) ጋር አብሮ በኒያ የመሰናበቻ ጠዋፍ (ጠዋራል ወዳዕ) አድርጎ ወድያውኑ ወደመጡበት ሃገር መመለስ ይቻላልን ?

መልስ

ምንም ችግር የለበትም የሐጅን ሥራ ሁሉ አጠናቆ ጠዋራል ኢፋዳ የቀረበት ሰው ለመሳፈር ከቸኮለ ጠዋራል ኢፋዳና ጠዋራል ወዳዕ በአንድ ላይ ነይቶ መጠወፍ ይችላል :: ለየብቻ መጠወፍ ግን የበለጠ ምንዳ ያስገኛል ::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄ

እኔ የምኖረው ጅዳ ከተማ ውስጥ ነው ሰባት ጊዜ ሐጅ አድርጊያለሁ ታድያ አንድም ጊዜ የመሰናበቻ ጠዋፍ (ጠዋራል ወዳዕ) ጠውፌ አላውቅም ምክንያቱም ሰዎች ለጅዳ ነዋሪ የመሰናበቻ ጠዋፍ የለውም ሲሉ ሰምቻለሁ ታድያ ሐጅ ትክክል ነው ወይንስ እንዴት ነው ?

መልስ

የጅዳ ነዋሪዎችም ሆኑ ሌሎች ከሐጅ መልስ የመሰናበቻ ጠዋፍ ማድረግ ግዴታቸው ነው መረጃውም ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሐጃጆች ዲስኩር (ኹጥባ) ሲያደርጉ

(ማናችሁም ብትሆኑ የመጨረሻ የሐጅ ሥራችሁ በአላህ ቤት ሳታደርጉ እንዳትገዙ) ይሉ ነበር

መስለም ሰሐሕ

ሰሐሐይን ሐዲስ ላይ አብነ አባስ እንዲህ ብለዋል

(ሰዎች የመጨረሻ የሐጅ) ሥራቸው በአላህ ቤት እንዲሆን ሲታዘዝ በወር አበባ ላይ ላሉ ሴቶች ብቻ ቀለላቸው) ብለዋል

ጠዋራል ወዳዕ የተወ ሐጅ ማረድ ግዴታ ይሆንበታል እርዳም በግ ወይንም ፍየል ሲሆን ለሰባት ሆኖ ግመል ወይንም በሬ ማረድ ይቻላል የታረደውንም ለመካ ድሆች አከፋፍሎ ከፀፀት ጋር እስቲግፋር ማድረግ አለበት::

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

አንድ ሰው ለምሳሌ ጠዋፍ ሲያደርግ አምስተኛው ዙር ግማሽ ላይ እያለ ፈርድ ሰላት ጀምሮ ለመስገድ ጠዋፉን ቢያቋርጥ ከሰላት በኋላ አምስተኛውን ዙር ካቆመበት ቦታ ነው የሚቀጥለው ወይንስ ግማሹን ዙር ሰርዞት እንደገና ከሐጅረል አስወድ እንደ አዲስ መጀመር አለበት ?

መልስ

በእንደዚህ አይነት አጋጣሚ ግማሹ ዙር መሰረዝ የለበትም ከኢማም ጋር ለመስገድ ጠዋፍን ካቋረጡ ሰላቱ ሲያበቃ ካቋረጡበት ቦታ ነው መጀመር ያለበት።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

እኛ አውስትራሊያ የምንኖር ሙስሊሞች በዚህ ዓመት ብዙ ሆነን ፈርድ የሆነውን ሐጅ ለማድረግ ስለምንፈልግ ተነስተናል ጉዟችንም ለምሳሌ የመጀመርያ መነሻችን ሲድኒ ከተማ ከሆነ በአየር የምናልፍባቸው ከተሞች አቡዲቢ ፣ ባህሬን ፣ ጅዳ ናቸው ታዲያ ኢሕራም የምናደርግበት ሚቃታችን የት ነው ? ሲድኒ ከተማ ላይ ነው ኢሕራም የምናደርገው ወይንስ ያገኘነው ቦታ ላይ ነው ?

መልስ

ሐጅም ሆነ ዑምራ ለሚያደርጉ ሁሉ ሲድኒ አቡዲቢም ሆነ ባህሬን ሚቃት ሊሆኑ አይችሉም ጅዳም ቢሆን ለነዋሪዎቹ ነው እንጂ ለእንደናንተ አይነቱ ሚቃት አይሆንም ።

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የሚቃት ቦታዎችን ሲጠቁሙ

(ሐጅና ዑምራ ለሚፈልጉ ለክልሉ ነዋሪዎች እንዲሁም በነሱ በኩል ለሚያልፉ) ብለው ወስነዋል ። ስለዚህ አየር ላይ ሆናችሁ የምታልፉበትን የሚቃት ክልል ለአስተናጋጆች መጠየቅ አለባችሁ የሚቃትን ክልል ኢሕራም ሳናደርግ እናልፈዋለን ብላችሁ ከሰጋችሁ መጀመርያ የሚቃት ክልል ሳትደርሱ ለዑምራም ሆነ ለሐጅ ኢሕራም መነየት ትችላላችሁ ።

ለኢሕራም ለመዘጋጀት መታጠብን ፣ መበጃጀቱንና የኢሕራም ልብስ መልበሱን የተመቻችሁ ቦታ ማድረግ ትችላላችሁ ።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

ቂራን ነይቶ ሐጅና ዑምራን አንድ ላይ አድርጎ በግ አርዶ ሳያበላ ሳይደምም መካን ለቆ ራቅ ወዳለ ቦታ የተገዘ ምን ማድረግ አለበት?

መልስ

ማረድ ግዴታው ነው እራሱም ሆነ ሌላ ታማኝ ወኪል መከተል መከረማ ላይ ለቂራን ብሎ አርዶ ለመካ ድሃዎች አከፋፍሎ ለራሱም በልቶለት ለፈለገውም ከዛው ላይ ለስጦታ መቀነስ ይችላል ፡ እርዱን ካልቻለ ባለበት ቦታ አስር ቀን መደም አለበት ።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

አንድ ሐጅ አድራጊ የሐጅ መሠረቶችንና ግዴታዎችን ሁሉ አጠናቆ ጠዋፈል ኢፋዳና ጠዋፈል ወዳዕ ብቻ ቀርቶት የሐጅ መጨረሻ ቀን ወይም አያመል ተሸሪቅ ሁለተኛው ቀን ጠዋፈል ኢፋዳ አድርጎ በኒያ ለጠዋፈል ወዳዕም ይሆነኛል ብሎ ከሳዑዲ አረቢያ ውጪ ወደሚኖርበት ሃገር ቢመለስ ይበቃለታልን ?

መልስ

ጉዳዩ እሱ እንደሚለው ሆኖ ጠዋፈል ኢፋዳ አድርጎ በቀጥታ መካ ከተማን ለቆ የሚወጣ ከሆነ ይበቃለታል ምክንያቱም ጠዋፈል ኢፋዳ ሲነየት ለኢፋዳም ለወዳዕም ብሎ መነየት ይችላል ከዛ በፊት ግን ለመጨረሻ ጊዜ ጀመራቶች ላይ ሁሉ ከወረወረ በኋላ መሆን አለበት።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

ሙፍሪድ ሆኜ ሐጅ ሳደርግ ዓረፋ ከመሄዴ በፊት ጠዋፍና ሰዕይ ካደረግኩኝ በኋላ ከዐረፋ ስመለስ ከጠዋፊል ኢፋዳ ጋር ሰዕይ ማድረግ ይገባኛል ወይ ?

መልስ

ሐጅ ሙፍሪድ ስለሆነ በዚህ በቂ ነው ፡ ዑምራና ሐጅን አቆራኝቶ ቃሪን የነየተ ከሆነም መካ እንደደረሰ ጠዋፍና ሰዕይ አድርጎ በኢሕራሙ ከቆየ ሙፍሪድም ሆነ ቃሪን ኢሕራሙን ሳይፈታ ያደረገው ሰዕይ በቂ ነው ሌላ ሰዕይ የለባቸውም እስከ ዙልሐጃ ስምንት ኢሕራሙን ሳይፈታ የዲድ ቀን የሚያደርገው ጠዋፊል ኢፋዳ ብቻ ይበቃዋል ። ቃሪን ከሆነ የመስዋዕት ከብቱን (ሐዲይ) ካረደ በኋላ ጠዋፊል ኢፋዳ ብቻ ነው የሚያደርገው። ሁለት ጊዜ ሰዕይ ማድረግ የሚገባው ዑምራና ሐጅን አንድ ላይ የሚያደርግ (ሙተመቲዕ) የነየተ ብቻ ነው ። ይኸውም ፡- ለዑምራ ነይቶ ጠዋፍና ሰዕይ ካደረገ በኋላ ኢሕራሙን ፈትቶ እንደገና ለሐጅ ኢሕራም ሲያደርግ ሌላ የሐጅ ሰዕይ ይኖርበታል ።

በሳዑዲያ የዓሊሞች ቋሚ ኮሚቴ

ጥያቄ

ሐጅም ዑምራም ሳይፈልግ ወደ መካ መገዝ ምን ችግር አለበት ?

መልስ

ሐጅም ሆነ ዑምራ ሳይፈልግ ወደ መካ የሚገባ ነጋዴ ፣ ሠራተኛ ፣ ፖስተኛ ፣ ሾፌርም ሆነ ሌሎች በፍላጎታቸው ካልሆነ በስተቀር መካ ስለሚገቡ የግድ ኢሕራም ያድርጉ አይባልም። ሐዲስ ሰሐሕ ላይ እንደተዘገበው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳብራሩት (ለሚቃት ክልል ነዋሪዎችና ከነሱ ወገን ላልሆኑ በነሱ በኩል ለሚያልፉ ሐጅና ዑምራ ለሚፈልግ) ብለዋል ። ከዚህ የምንረዳው በሚቃት በኩል የሚያልፍ ሐጅም ሆነ ዑምራ የማይፈልግ ከሆነ ያለኢሕራም ማለፍ ይቻላል ማለት ነው ። ይህም አላህ ለባርያው ስለሚያዝን አግርቶለት ነው ።

ጥያቄ

ሙተመቲዕ ወይንም ቃሪን የሆነ ሐጅ ለመስዋዕት (ሐድይ) የሚሆን እርድ ካላገኘ ምን ማድረግ አለበት ?

መልስ

ሙተመቲዕ ወይንም ቃሪን ሆኖ ማረድ ያልቻለ የግድ ሦስት ቀን ሐጅ ላይ ሰባት ቀን ወደ ቤተሰቡ ሲመለስ ባጠቃላይ አሥር ቀን መጻም አለበት ሐጅ ላይ የሚያማቸውን ሦስት ቀኖች ከፊለገ ከዙልሒጃ ስምንት በፊት ወይንም ሦስቱን አያመል ተሽሪቅ መጻም ምርጫ አለው አላህም በቁርአኑ ሲገልፅ :-

﴿۱۹۵﴾ وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُخْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّىٰ يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَّرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِّن رَّأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَمَن تَمَنَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلَهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

ትርጉም ((ሐጅንና ዑምራንም ለአላህ ሙሉ ብትታገዱም ከሃድይ (ከመሥዋዕት) የተገራውን (መሠዋት) አለባችሁ ሀድዩም እስፍራው እስከሚደርስ ድረስ ራሶቻችሁን አትላጩ ከእናንተ ውስጥ በሽተኛ ወይም በራሱ እውከት ያለበት የሽን ሰው (ቢላጭ) ከጻም ወይም ከምዕዋት ወይም ከመሥዋዕት ቤዛ አለበት ፀጥታም ባገኛችሁ ጊዜ እስከ ሐጅ በዑምራም የተጣቀመ ሰው ከሐድይ የተገራውን (መሠዋት) አለበት ያላገኘም ሰው ሦስትን ቀኖች በሐጅ ወራት ሰባትንም በተመለሳችሁ ጊዜ መጻም አለበት ይህች አሥር (ቀናት) ናት ይህም (ሕግ) ቤተሰቦቹ ከክልሉ መስጊድ አቅራቢያ ላልሆኑ ነው አላህንም ፍሩ አላህም ቅጣተ ብርቱ መሆኑን ዕውቁ ::)) ሱሪቱል አል በቀሪህ 195 በ-ኻሪ ላይ አ-ሙል ሙ-እሚን ዓኢሻ እና ኢ-በኑ ዑ-መር (ረዲዮላሁ ዓንሀም)

(አያመል ተሽሪቅ መጻም ለማንም አልተፈቀደም መስዋዕት (ሐድይ) ማቅረብ ላልቻለ ብቻ ሲቀር) ብለዋል ::

- የፊለገ ከዓረፋ ቀን በፊት ሦስት ቀኖች መጻም የተመረጠ ነው ምክንያቱም የዓረፋ ቀን ማፍጠሩ ሱና ነው ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) የዓረፋ ቀን ዓረፋ ላይ አፍጥረዋል መጻምም ከልክለዋል ሦስቱን የተጠቀሱትን ቀኖችም ሆኑ ወደ ሀገር ሲመለሱ የሚያሙት ሰባት ቀኖች አከታተሉም ሆነ አለያይቶ መጻም ይቻላል ::

وَسَبْعَةً إِذَا رَجَعْتُمْ

ማረድ ያቃተው ለማረጃ ሰውን ከመለመን አሥር ቀን መጻሙ የተሻለ ነው:: ከኢታብ ተሕቂቅ ወልኢዲህ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

በሐጅ ወቅት ሴት የወር አበባ ለጊዜው እንዲቆምላት ወይንም እንዲዘገይላት ኪኒን መጠቀም ትችላለችን ?

መልስ

ሴት በሐጅ ወቅትም ሆነ በረመዳን ከሰው ጋር ለመያም የወር አበባን የሚያቆም ኪኒን መጠቀም ትችላለች ኪኒን ከመውሰዷ በፊት ግን የህክምና ባለሙያ ማማከር አለባት።
ጥያቄ

ጥያቄ

ከሐጅ ወርች በፊት ሚቃት የደረሰ ምን ማድረግ አለበት ?

መልስ

ሚቃት የደረሰ ሰው በሁለት መልኩ ይታያል ፡-
አንደኛ -- ከሐጅ ወርች ውጪ ለምሳሌ በሻዕባንና በረመዳን ሚቃት የደረሰ ትክክለኛው ሱና ለዑምራ ብሎ ኢሕራም አድርጎ በልቡ ነይቶ ለበይክ ዑምራ ወይንም አላሁመ ለበይክ ዑምራ በማለት ደጋግሞ ተልቢያ ይላል መካ የአላህ ቤት እንደደረሰ ካዕባውን ሰባት ጊዜ ይጠውረውና መቃመ ኢብራሂም አካባቢ ረከዓተይን ሰግዶ ሰዕይ ለማድረግ ወደ ሰፋ መርዋ መመላለሻ ይሄዳል ሰዕዩን እንደጨረሰ የራስ ፀጉሩን ተላጭቶ ወይንም አሳጥሮ ዑምራው ተጠናቀቀ ማለት ነው በመቀጠል በኢሕራም ወቅት የተከለከሉት ሁሉ ይፈቀዱለታል።

ሁለተኛ -- በሐጅ ወርች ማለትም ሸዋል ፣ ዙልቃዕዳ እና የመጀመርያዎቹ የዙልሒጃ ዘጠኝ ቀኖች አሥረኛውን ሌሊት ጨምሮ ሚቃት የደረሰ ሦስት አይነት አማራጮች አሉት ይኸውም ሐጅን ለብቻ ማድረግ ፣ ዑምራ ለብቻ ማድረግ፣ ሐጅና ዑምራን አንድ ላይ ማድረግ ናቸው።

ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) በዙልቃዕዳ ወር የመሰናበቻውን ሐጅ ለማድረግ ሚቃት ሲደርሱ ለሰሐቦቻቸው ሦስቱን የሐጅና ዑምራ አፈፃፀም (ኑሱክ) ነው ያስመረጧቸው ፡

--ሌላው ከሐጅ ወርች ውጪ ሚቃት የደረሰ ከብት ያልነዳ ከሆነ ለዑምራ ነይቶ በተብራራው መሠረት ይፈፀማል ረሱልም (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ለሰሐቦቻቸው ወደ መካ ሲቃረቡ ከብት ላልነዱት ኢሕራማቸውን ለዑምራ እንዲያደርጉ በማዘዝ መፈቀዱን አረጋግጠውላቸዋል ።።

ከኪታብ ተሕቂቅ ወልኢዲህ በሼኸ ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄ

እናቱ ዕድሜዋ የገፋ ቢሆንም ሐጅ ለማድረግ ትፈልጋለች ነገር ግን አብሯት የሚገዝ የስጋ ዘመድ (መሕረም) የላትም መሕረም ቢገኝም ወጪው በጣም የናረ ነው ይከብዳል ታድያ ምን ማድረግ አለብን ?

መልስ

ሴት በዕድሜዋ አረጋዊ ሆነችም ወጣት ያለመሕረም ሐጅም ቢሆን መሄድ አይፈቀድላትም ስለዚህ ሐጅም ግዴታ አይሆንባትም ፡ ከመሕረም ጋር ለመገዝ ከተሳካላት ሐጅ ማድረግ አለባት ምናልባት ሐጅ ሳታደርግ ከሞተች በገንዘቧ ሐጅ ማስደረግ ይቻላል ወይንም አንድ ዘመዷ ገንዘቡን ለግሶ ሐጅ ቢያስደርግላት በጣም የተወደደ ሥራ ነው።

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄ

በእንዴት አይነት ሁኔታ ነው በወኪል ማስወርወር የሚቻለው ? ለመሆኑ በወኪል ማስወርወር የማይቻልበት ቀን አለ ወይ ?

መልስ

ሁሉም ጀመራቶች ላይ በውክልና ማስወርወር ይቻላል እነሱም - ለሕመምተኛ ፣ ለደካማ ፣ ለደህንነቷ የምትሰጋ እርጉዝ ሴት ፣ ሕፃን የሚጠብቅላት የማታገኝ አጥቢ እናት ፣ - ሽማግሌዎችና አረጋውያን ሲሆኑ ሐጅ ለሚያደርጉ ሕፃናትም አሳዳጊዎቻቸው ወይንም ጠባቂዎቻቸው ሊወረወሩላቸው ይችላሉ።
- ውክልና ወስዶ የሚወረወረው ሰው በአንዱ ጀመራት ላይ መጀመርያ ለራሱ ወርወሮ በማስከተል ለተወከለው ሰው ይወረወራል በዚህ መልኩ ሁሉንም ጀመራት ያዳርሳል ።
- ውክልናውን ወስዶ የሚወረወረው ሰው የሚያደርገው ሐጅ ፈርድ ላይሆን ተጨማሪ (ነፍል) ከሆነ ውርወራውን ከራሱም ሆነ ከተወከለለት ሰው ቢጀምር ምንም ለውጥ የለውም ዋናው መዘንጋት የሌለበት ውክልናውን ወስዶ የሚወረወረው ሰው ሐጅ እያደረገ መሆን አለበት በወቅቱ ሐጅ ያላደረገ ሰው ለሐጃጆች ውክልና ወስዶ መወርወር አይችልም ።

ዓብዱል ዓዚዝ ቢን ባዝ

ጥያቄና መልስ (ፈታዋ)

ጥያቄ

በወር አበባ ወቅት ሳልጠራ አንዳንድ የቁርአን ተፍሲፎችን አነባለሁ ለመሆኑ ችግር አለበትን ? በዚህ ሥራዬስ ወንጀለኛ እሆናለሁ ?

መልስ

በዙ ግሊሞች እንደሚሰማሙበት በወር አበባና በወሊድ ደም ወቅት ያሉ ሴቶች ማንኛውንም አይነት ኪታብ መቅራት ሲችሉ ቁርአንንም ቢሆን ገፁን ሳይነኩት በቃላቸው መቅራት ይችላሉ ። ቁርአንን ፈፅሞ መቅራት የማይችለው ጁኑብ የሆነ ሰው ነው ጁኑብም ቢሆን ግን ምናልባት ከቁርአን አንቀፅ ከመሐሉ መቅራት ይችላል ።

በሐዲስ እንደተረጋገጠው ረሱል (ሰለላሁ ግለይሂ ወሰለም) ከጀናባ በስተቀር ቁርአን ለመቅራት የሚያግዳቸው ነገር አልነበረም።

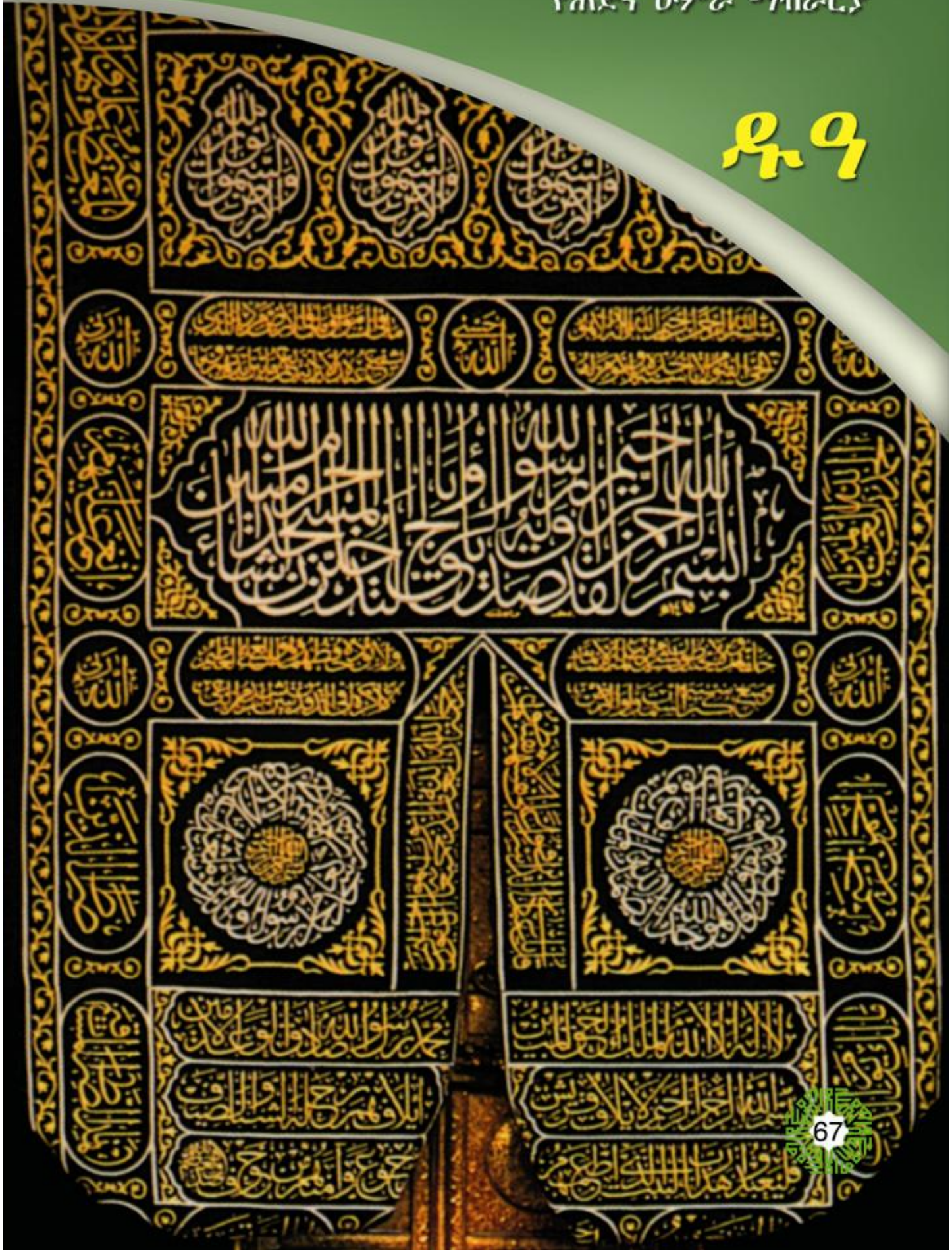
ጥያቄ

ዑምራ በማደርግበት ጊዜ ክልክል መሆኑን ሳላውቅ ሴቶች ፊታቸውን የሚሸፍኑበትን ቡርቃ (ኒቃብ) ለበስኩኝ ታደያ አሁን ለስህተቴ ማካካሻው (ከፋራው) ምንድን ነው ?

መልስ

ቡርቃ (ኒቃብ) ሴቶች ፊታቸውን የሚሸፍኑበት በአናት የሚታሰር ጨርቅ በኢሕራም ወቅት ክልክል ነው ፡ በኢሕራም ወቅት ኒቃብ የለበሰች ሴት ፊዲያ ግዴታ ይሆንባታል ይኸውም በግ ማረድ ወይም ስድስት ምስኪን ማብላት ወይም ሦስት ቀን መያም ናቸው ነገር ግን ፊዲያውን ለመካስ ቅድመ ሁኔታ (ሸርጥ) አለው ሸርጡም በኢሕራም ወቅት ኒቃብ ያደረገችው ሸሪዓዊ ደንቡን ባለማወቅ ወይም እረስታ ከሆነ ፊዲያ መካስ የለባትም ፊዲያ ግዴታ የሚሆንበት በኢሕራም ወቅት ክልክሎችን አውቆ የተዳፈረ ብቻ ነው ።

ዱዓ

ዱዓ

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) እንዳሉት ምርጥ ዱዓ ማለት የዓረፋ ቀን ዱዓ ሲሆን እኔና ነብያቶች ከተናገርናቸው ምርጥ ቃል ብለው የሚከተሉትን ጠቅሰዋል፡-

- ላኢላሃ ኢለላህ ወሕደሁ ላሸሪከለሁ
- ለሁልሙልከ ወለሁል ሐምዱ
- ዩሕዩ ወዩሚቱ ወሀወ ዓላ ኩላ ሸይኢን ቀዲር

ሌላው በሐዲስ እንደተረጋገጠው ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) አላህ ዘንድ የተወደዱት ቃሎች አራት ናቸው ፡- ብለዋል፡፡ እነሱም፡-

- ሱብሐነላህ ወልሐምዱ ሊላህ
- ወላኢላሃ ኢለላህ ወላሁ አክበር

-- ይህንን ዚክር ሃሳብ ሳይባክን በጥሞና መደጋገም የተወደደ ነው ፡፡ በተጨማሪ በዚህ በተከበረው ቀን የታወቁ ዱዓዎችንና ዚክሮችን ማብዛት በጣም ተገቢ ነው፡፡ ከዱዓዎችም ፡-

- ሱብሐነላህ ወቢሐምዲሂ ሱብሐነላሂል ዓዚም
- ከጉድለት የጠራው አላህ ምስገን ነው የጠራው አላህ ክቡር ነው -- ላኢላሃ ኢላ አንተ ሱብሐነክ ኢኒ ኩንቱ ሚነሂሊሚን
- ካንተ በሥተቀር ጌታ የለም የጠራህ (አላህ) ሆይ እኔ ከበዳዮች ነኝ
- ላኢላሃ ኢለላህ ወላነሶቡዱ ኢላ ኢያሁ ለሁ ኒዕማ ወለሁል ፈድል ወለሁል ሰናኦል ሐሰን

-- ከአላህ በስተቀር ጌታ የለም ክሱ በስተቀር ማንንም አንገዛም ፀጋ በረከትና ውዳሴ ለሱ ብቻ ነው

- ላኢላሃ ኢለላህ ሙኸሊሲነ ለሁዲነ ወለው ከሪሃል ካፊሩን ፡፡
- ከአላህ በስተቀር ጌታ የለም ምንም እንኳን ካፊሮች ቢጠሉም ሃይማኖት ፍፁም ለሱ ብቻ ነው

- ላሐውሳ ወላ ቁወተ ኢላ ቢላህ
- አላህ የሌለበት ሐይልም ሆነ ጥንካሬ የለም

● ረቦና አቲና ፊዱንያ ሐሰነተን ወፊል አኸረተ ሐሰነተን ወቂና አሃበናር ፡፡ ጌታችን (አላህ) ሆይ በዱንያ ያማረውን ስጠን በአኼራም ያማረውን ስጠን ከእሳት ቅጣትም ጠብቀን ፡፡

﴿ وَقَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴾

ትርጉም ((ጌታችሁም አለ ፡- ለምኑኝ እቀበላችኋለሁና እነዛ እኔን ከመገዛት የሚከሩት ተዋራጆች ሆነው ገሃነምን በእርግጥ ይገባሉ፡፡)) ሱሪቱል አል ጋፊር 60 ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) (ሃያሉ ጌታችሁ የሚያፍር ለጋሽ ነው ወደ እሱ የተዘረጉ የባርያውን እጆች ባደውን መመለስ ያፍራል)ብለዋል

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሙስሊም በዱዓው ውስጥ ዘመድ መቁረጥና ወንጀል ሳይቀላቅል ሲለምን ከሦስት ነገር አንዱን ሳይሰጠው አይቀርም (ይኸውም) ዱዓው ውጤቱ ይዘገያል ፣ ወይንም ለአኼራው ይቀመጥለታል ፣ ወይንም የዱዓው ተመጣጣኝ የሆነ አደጋ ይመክትለታል፡፡

ሰሐቦችም ታድያ ዱዓ እናብዛ ? ሲሉ አላህ ውዳሴው የበዛ ነው አሏቸው

የዱዓ ሥነ ሥርዓት

- ፍፁም ለአላህ መሆን
- ዱዓ ሲጀምሩና ሲጨርሱ አላህን እያመሰገኑና እያወደሱ በረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ላይ ሰላዋት ማውረድ ::
- ሳይጠራጠሩ በፅኑ አቋም ዱዓዬን ይቀበለኛል ብሎ መመኘት
- በዱዓ ወቅት ልብን መሰብሰብ
- በችግርም ሆነ በደስታ ጊዜ ዱዓ ማብዛት
- ከአላህ በስተቀር ወደ ማንም ዱዓ ያለማድረግ
- በራስ ላይ በቤተሰብ በልጅና በንብረት ላይ መጥፎ ዱዓ ያለማድረግ
- ድምፅን ዝቅ አድርጎ ሳይጮሁ በአላህ ፍራቻ ዱዓ ማድረግ
- በሰሩት ወንጀል ጥፋተኛነትን አምኖ ለአላህ ምህረት መጠየቅ ያገኙትንም ፀጋ ከአላህ መሆኑን አውቆ ማመስገን
- በዱዓ ወቅት ከይዩልኝ መራቅ ከሁሉም ሀሳብ ነፃ ሆኖ በተመስጦ በተስፋና በፍራቻ ዱዓ ማድረግ
- የበደሉትን ሰው በደሉን መካስና ተወብት ማድረግ
- ዱዓን ሦስት ጊዜ መደጋገም
- በዱዓ ጊዜ ሁለት እጆችን መዘርጋት
- ከተመቸ በዱዓ ጊዜ ውዱዕ ማድረግ
- በዱዓ ጊዜ ረጋ ብሎ ከአላህ ጋር ሥነ - ሥርዓት መጠበቅ

ረሱል (ሰለላሁ ዓለይሂ ወሰለም)

(ዱዓ ዲባዳ ነው)

የዱዳ ሥነ ሥርዓት

- ለሰው ዱዳ ከማድረግ በፊት መጀመርያ ለራስ ዱዳ ማድረግ ምሳሌ :- አላህ ሆይ ማረኝ እከሌንም ማረው ማለት።
- አላህን ባማሩ ስሞቹና በላቁ ባሕርያቱ አማላጅነት ዱዳ ማድረግ ወይንም ዱዳ የሚያደርገው ሰው እራሱ የሰራውን ኸይር ሥራ አስታውሶ እየጠቀሰ ዱዳ ማድረግ ወይንም በሕይወት ባለና አጠገብ በሚገኝ ሷሊህ ሰው ዱዳ ማስደረግ።
- የሚበሉት የሚጠጡትና የሚለብሱት ሁሉ ሐላል መሆን አለባቸው።
- ዝምድናን በመቁረጥ ወይንም ወንጀል በሆኑ ነገሮች ዱዳ ያለማድረግ።
- ዱዳ የሚያደርግ ሰው በመልካም እያዘዘ ከመጥፎ የሚከለክልና ከወንጀል የራቀ መሆን አለበት።

ዱዳ ተቀባይነት ያለባቸው ወቅቶች

- በምሽት ላይ
- ከሰላቶች በኋላ
- ከአዛንና ከኢቃም መካከል ባለው ጊዜ
- በተለይ በመጨረሻ ሲሶ ሌሊት
- ዝናብ በሚጥልበት ጊዜ
- በጁምዓ ዕለት በመጨረሻው ክፍለ ጊዜ
- ከእውነተኛ ኒያ ጋር የዘምዘም ውሃ ሲጠጣ
- በሱጁድ ወቅት

ዱዓ ተቀባይነት ያለባቸው ወቅቶች

- መስለም ለመስለም ወንድሙ ዱዓ ሲያደርግ
- የዓረፋ ቀን የሚደረግ ዱዓ
- መስለሞች በተሰባሰቡበት የዳዕዋ ቦታ
- የመንገደኛ ዱዓ
- ሲሊሕ ልጅ ለወላጆቹ የሚያደርገው ዱዓ
- ከውዱዕ በኋላ በሱና የሚደረግ ዱዓ
- ትንሹ ጀመራት ላይ ጠጠር ከተወረወረ በኋላ
- መካከለኛው ጀመራት ላይ ጠጠር ከተወረወረ በኋላ
- ካዕባ ውስጥ የሚደረግ ዱዓ (ሂጅር የሚባለው ክልል ውስጥ የሰገደ የካዕባው ውስጣዊው ክልል ነው)
- የሰፋ ኮረብታ ላይ የሚደረግ ዱዓ
- የመርዋ ኮረብታ ላይ የሚደረግ ዱዓ
- መዝደሊፋ መሸዓረል - ሐረም ላይ የሚደረግ ዱዓ

መስለም ያለአንዳች ጥርጥር ምንግዜም የትም ቦታ ቢሆን ከዱዓ መለየት የለበትም

- ጥራት የተገባው አላህ ለባርያው በጣም የቀረበ መሆኑን በቁርአን ሲገልፅ :-

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ
إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

ትርጉም ((ባርኞም ከኔ በጠየቁህ ጊዜ (እንዲህ በላቸው) :- እኔ ቅርብ ነኝ የለማኝንም ፀሎት በለመነኝ ጊዜ እቀበለዋለሁ ስለዚህ ለኔ ይታዘዙ በኔም ይመኑ እነሱም ሊመሩ ይከጀላልና::)) ስል በቀራህ 186

ነገር ግን በዱዓ የተለየ ወቅት ፣ ጊዜና ፣ ሁኔታን መምረጥ የተሻለ ነው

የተመረጡ ዱዓዎች

በዓረፋ በመዝደሊፋ እና በሌሎችም ቦታዎች የሚደረጉ ተስማሚ ዱዓዎችና ሌሎችም እንዳመችነቱ የሚደረጉ ዱዓዎች።

አላህ ሆይ በሐይማኖቱ በዓለማዊ ሕይወቱ በቤተሰቡ እና በንብረቱ ሰላምና ምህረት እጠይቅሃለሁ።
አላህ ሆይ ገበናዬን ሸፍንልኝ ፣ ክፍርሃት አረጋጋኝ አላህ ሆይ ክፊት ለፊቱ ፣ ከበስተኋላዬ ፣ ከበስተቀኝ ፣ ከበስተግራዬ ፣ እና ከበስተላዬ ጠብቀኝ ። ከበስተታችኛም ከሚገጥመኝ እንከን በህያልነትህ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ለአካላቴ ጤና ስጠኝ ፣ አላህ ሆይ ፡- ለመስማዬ ጤና ስጠኝ ፣ አላህ ሆይ ፡- ለማይበት ጤና ስጠኝ ፣ ከአንተ በስተቀር ጌታ የለም ፣ አላህ ሆይ ፡- አንተ ጌታዬ ነህ ከአንተ በስተቀር ጌታ የለም የፈጠርክኝ አንተ ነህ እኔ ባርያህ ነኝ ።
አላህ ሆይ እኔ የቻልኩትን ያህል ላንተ ልገዛ በገባሁት ቃልና አደራህን በማክበር ላይ ነኝ ከሰራሁት ወንጀል በአንተ እጠበቃለሁ የዋልክልኝ ፀጋ ከአንተ መሆኑን አምናለሁ ፣ በሰራሁትም ወንጀል አምናለሁ ማረኝ ወንጀልን ከአንተ በስተቀር ማንም አይምርምና ።
አላህ ሆይ ፡- ከሃዘንና ከጭንቀት በአንተ እጠበቃለሁ ፣ በዕዳ ተሸንፎ (ተዘፍቆ) በአስጨናቂ ወንድ ከመሰቃየት በአንተ እጠበቃለሁ ።
አላህ ሆይ ፡- ይህንን ቀን መጀመርያውን አስተካክለው ፣ መሐከሉን መልካም ዕድል ያለበት አድርገው ፣ መጨረሻውን የተዋጣለት አድርገው ። አንተ አዛኝና ፍሕፍሕ ሆይ በዱንያም ሆነ በአኼራ መልካሙን እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ የፈረድከውን እንድወድ ፣ ከሞት በኋላ እንድደሰትና ወደ ተከበረው ፊትህ በማየት እንድረካ ፣ ካንተ መገናኘትን እንድናፍቅ እጠይቅሃለሁ ። ጌታዬ ፡- ከሚጎዳ ጠላት ፣ ከሚያጠም ፈተና ጠብቀኝ ፣ ጌታዬ ፡- እንዳልበደልም እንዳልበደልም ፣ ድንበር እንዳልጥስም እንዳይጣስብኝም ፣ ምሕረት የሌለው ስህተትና ወንጀል ከመስራት በአንተ እጠበቃለሁ።

ዱዓ ማለት ዲባዳ ነው

አላህ ሆይ በዕድሜ መግፋት የጃጀ እንዳልሆን በአንተ እጠበቃለሁ ። አላህ ሆይ ፡- ለተሻለ ሥራና ፀባይ ምራኝ ወደ ተሻለው ከአንተ በስተቀር ማንም አይመራም ፡ መጥፎውን አስወግድልኝ መጥፎውን ከአንተ በስተቀር ማንም አያስወግድም ።

አላህ ሆይ በሃይማኖቴ አስተካክለኝ ፣ ቤቴን አስፋልኝ ፣ ሲሳዬን ባርክልኝ ፣ ጌታዬ ፡- ከችግር ፣ ከመዘናጋት ፣ ከውርደትና ከመናጠነት በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ከክህደት ፣ ከማፈንገጥ ፣ ከጥመት ከይስሙልኝ እና ከይዩልኝ በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ፡- መስማት ከመሳን ፣ ከዲዳነት ፣ ከቁምጥናና ከመጥፎ በሽታዎች በአንተ እጠበቃለሁ።

አላህ ሆይ ለነፍሴ አንተን ፍራቻ ስጣት አጥራትም አንተ የተሻልክ አጥሪ ነህና ፣ አንተ የነፍሴ የበላይዎ እና ጌታዎ ነህ ። አላህ ሆይ ፡- ከማይጠቅም ዕውቀት ፣ አንተን ከማይፈራ ልቦና ፣ ከማትጠግብ ነፍስ ፣ ተቀባይነት ከሌለው ዱዓ በአንተ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ከሠራሁት መጥፎም ሆነ ካልሰራሁት መጥፎ በአንተ እጠበቃለሁ ፡ አላህ ሆይ ፡- ፀጋህ እንዳይርቀኝ ፣ ጤናዬ እንዳይቀየር ፣ ከድንገተኛ ብቀላህ ፣ ከሁሉም ቅጣትህ በአንተ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ከእልቂት ፣ ከማሽቆልቆል ፣ ከመጥለቅለቅ ፣ ከቃጠሎና ከእርጅና በአንተ እጠበቃለሁ ።
- ጌታዬ ሆይ ፡- ሞት ሲመጣብኝ ሽይጣን እንዳይጠጋኝ በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ተነድፎ ከመሞት በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ከማይለቅ ስግብግብነት በአንተ እጠበቃለሁ።

የተመረጡ ዱዳዎች

አላህ ሆይ ከመጥፎ ፀባይ ፣ ሥራ ፣ ፍላጎትና በሽታ በአንተ እጠበቃለሁ ፡ ጌታዬ ሆይ በዕዳ ጫና ከአስጨናቂ ወንድ ፣ በጠላት ከመዋረድ በአንተ እጠበቃለሁ ።

አላህ ሆይ ሃይማኖቱን አብጅልኝ ለጉዳዩ ሁሉ መከታዬ ነውና ፣ ዱንያዬን አብጅልኝ መኖርያዬ ነውና ፣ አኼራዬን አብጅልኝ መመለሻዬ ነውና ፣ የሕይወት ዘመኔ መልካሙን ሁሉ የሚጨምር አድርገው ሞቱን ከሁሉም ሽር የሚያሳርፈኝ አድርገው ፣ ጌታዬ ሆይ እርዳኝ ተቃዋሚዬን እንዳትረዳ ፣ ደግፈኝ ተቃዋሚዬን እንዳትደግፍ ። ጌታዬ ምራኝ ስትመራኝም ገር አድርግልኝ ።

አላህ ሆይ አንተን የሚያስታውስ ፣ አንተን የሚያመሰግን ፣ ትዕዛዝህን የሚቀበል ዘወትር ለአንተ የሚታዘዝ ፣ ሁሌ ወደ አንተ ተመላሽ ፣ አድርገኝ ፡- ጌታዬ ፡- ተወብቱን ተቀበል ህጢያቱን እጠብልኝ ፣ ልመናዬን ተቀበል ፣ ዋቢዬን (መመርያዬን) አፅናልኝ ፣ ልቦናዬን አቅናልኝ ፣ አንደበቱን አስተካክለው ፣ በልቤ ያለውን ተናዳጅነት አስወግድልኝ ።

አላህ ሆይ በአቋሜ እንድፀና ፣ በትዕዛዝህ ላይ ቆራጥ እንድሆን እጠይቅሃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ፡- በሰጠኸኝ ፀጋ እንዳመሰግን ፣ ላንተ መገዛትን እንዳሳምር እጠይቅሃለሁ ። ጌታዬ ሆይ ፡- ሰላማዊ ልቦና ፣ እውነተኛ አንደበት ፣ እጠይቅሃለሁ ፣ ጌታዬ ሆይ አንተ ከምታውቀው ጥሩ ነገር እጠይቅሃለሁ ፣ ሽርነቱን ከምታውቀው ነገር በአንተ እጠበቃለሁ ፣ አንተ በምታውቀው ሁሉ ምህረት እጠይቅህለሁ አንተ የተሰወረን አዋቂ ነህና።

አላህ ሆይ መንገዴን አሳውቀኝ ፣ ከነፍሴ ሽር ጠብቀኝ ፣ አላህ ሆይ ፡- መልካም ሥራ እንድሰራ መጥፎን ሥራ እንድተው ድሆችን እንድወድ ፣ እንድትምረኝና እንድታዘንልኝ እጠይቅሃለሁ ፣ ጌታዬ ሆይ ፡- ባሮችህን ለመፈተን ስትፈልግ ከሚፈተኑት አታድርገኝ ወደ አንተም ውሰደኝ ።

አላህ ሆይ ውዴታህን ፣ አንተን የሚወዱትን ውዴታ ፣ ወደ አንተ ውዴታ የሚያቃርቡ ሥራዎችን እጠይቅሃለሁ ፣ አላህ ሆይ ፡- የተሻለውን ጥያቄ ፣ የተሻለውን ፣ ዱዳ ፣ የተሻለውን ውጤት ፣ የተሻለውን ምንዳ ፣ እጠይቅሃለሁ ። ጌታዬ ፡- በእማኔ ፅኑ አድርገኝና ሚዛኔን አክብደው ፣ አማኝነቴን አረጋግጥልኝ ፣ ደረጃዬን ከፍ አድርገው ፣ ሰላቴንና ኢባዳዬን ተቀበለው ፣ ስህተቴን ማረኝ ። ጌታዬ ፡- ከፍ ያለውን የጀነት ደረጃ እጠይቅሃለሁ ።

ዱዓ ማለት ዲባዳ ነው

አላህ ሆይ መክፈቻውም ማጠቃለያውም ሁለመናው የማረውን መጀመርያውም መጨረሻውም ውጫም ውስጡም የማረውን ከፍ ያለውን የጀነት ደረጃ እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ አንተን ማወደሴን ከፍ እንድታደርገው ፣ ወንጀሌን እንድታራግፍልኝ ፣ ልቤን እንድታጠራልኝ ፣ ነውሬ (አውረቴ) እንዲጠበቅ ፣ ወንጀሌን እንድትምረኝ እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ መስሚያዬን ፣ የማይበትን ፣ ፀባዬን ፣ ቤተሰቤን ሕይወቴን ፣ ሥራዬን እንድትባርክልኝና መልካም ሥራዬን እንድትቀበለኝ እጠይቅሃለሁ ። ከፍ ያለውን የጀነት ደረጃ እጠይቅሃለሁ ። አላህ ሆይ ፡- ከአስጨናቂ ፈተና ፣ ከዘቀጠ ጥመት ፣ ከመጥፎ ውሳኔ ፣ በጠላት ከመዋረድ በአንተ እጠበቃለሁ ። አላህ ሆይ ፡- አንተ ልብን ገለባባጭ የሆንክ ጌታ ልቤን በሃይማኖትህ የፀና አድርገው ። አላህ ሆይ ፡- አንተ ልብን የምትመራ ጌታ ልባችንን በትዕዛዝህ ላይ ምራት ።

አላህ ሆይ ጨምርልን እንጂ እንዳትቀንስብን ፣ ለግሰን እንጂ ፣ አትንላን ፣ ሥጦን እንጂ እንዳትከለክለን ፣ ምረጠን እንጂ አትምረጥብን ።

አላህ ሆይ ጉዳያችን በጠቅላላ በመጨረሻው የማረ አድርገው ከዱንያ ውርደት ከአኼራ ቅጣት አርቀን ።

አላህ ሆይ በእኛ እና አንተን በማመፅ መካከል የሚጋርደውን ፍራቻህን ለግሰን ፣ ጀነት የሚያደርሰንን አንተን መታዘዝ ስጠን ፣ በዱንያ የሚገጥመንን ችግር የምናቀልበትን ጥርጥር የሌለውን እምነት ስጠን ፣ በሕይወት እስካለን በምንሰማበት በምናይበትና በጉልበታችን አጠቃቅመን ይህንኑ ለወራሾቻችን አድርገው ፣ ብቀላችንን በበደሉን ላይ ብቻ አድርገው ፣ በጠላቶቻችን ላይ ድል አቀናጀን ፣ ዱንያን ትልቁ ጭንቃችንና የዕውቀታችን መጨረሻ አታድርገው ፣ የሚገጥመንን አደጋ በዲናችን ላይ አታድርገው ፣ በወንጀላችን ሰበብ አንተን የማይፈሩ ለኛ የማያዘኑትን አትሹምብን።

የተመረጡ ዱዳዎች

አላህ ሆይ ወደ እዝነትህ የሚያቃርብ ሥራ ፣ ቅርብ ምህረትህን ፣ ከበጎ ነገር ሁሉ መጠቀምን ፣ ከወንጀል ሁሉ መራቅን ፣ በጀነት ማሸነፍን ፣ ከእሳት መጠበቅን ፣ እጠይቅሃለሁ ።

አላህ ሆይ ወንጀላችንን ሳትምረን ፣ ነውራችንን ሳትሸፍንልን ፣ ከጭንቃችን ሳትገላግለን ፣ ብድራችንን ሳትከፍለው ፣ በዱንያም ሆነ በእኼራ አንተ የምትወደውና ለኛ የሚጠቅመንን ጉዳያችንን ሳታሳካው እንዳትተወን ፣ አንተ የአዛኞች አዛኝ ነህና ።

አላህ ሆይ ከአንተ በሆነ እዝነትህ ልቤን እንድትመራው ፣ ጉዳዬን እንድታጠናክርልኝ ፣ የባክነውን እንድትሰበስብልኝ ፣ የራቀኝን እንድትጠብቅልኝ ፣ የፊትለፊቴን ከፍ እንድታደርግልኝ ፣ ፊቴን እንድታፈክልኝ ፣ ሥራዬን እንድታጠራልኝ ፣ መንገዴን እንድታመላክተኝ ፣ የሚመጡኝን ፈተና እንድትመልሰው ፣ ከሁሉም ሽር እንድትጠብቀኝ እጠይቅሃለሁ።

አላህ ሆይ የፍርዱን ቀን ማሸነፍ ፣ በተደላ መኖር ፣ የሸሂዶችን ደረጃ ፣ ከነብያቶች መቆራኝት ፣ ጠላትን ድል መንሳት እጠይቅሃለሁ ።
- አላህ ሆይ ፡- በኢማኔ ላይ ጤና ፣ በመልካም ፀባይ ላይ ኢማን ፣ ድል የሚያስከትል ስኬት ፣ ከአንተ የሆነ እዝነት ፣ ከአንተ የሆነ ሰላም ፣ ምህረትና ውዴታህን እጠይቅሃለሁ።

አላህ ሆይ ጤናና ምህረትህን ፣ ያማረ ፀባይና በፈረድከው ወዶ መቀበልን እጠይቅሃለሁ ፣ አላህ ሆይ ከነፍሴ ሽር ፣ በቁጥጥርህ ሥር ባሉ ተንቀሳቃሾች ሽር ሁሉ በአንተ እጠበቃለሁ ። ጌታዬ በቀጥተኛው መንገድ ላይ ነው

አላህ ሆይ ንግግሬን ትሰማለህ ፣ ያለሁበትን ታያለህ ፣ ሚስጥራንም ገሃዴንም ታውቀዋለህ ፣ ከጉዳዬ ካንተ የሚደበቅ ቅንጣት ታክል የለም ፣ እኔ አሳዛኝ ፈላጊ ፣ ተረጂና ተጠጊህ ፣ ወንጀለኛና ፈሪህ ፣ ሁሌ ወንጀሉን የሚያምን ነኝ ። ጌታዬ የምስኪን አለማመን እለምንሃለሁ ፣ የወንጀለኛ የተዋረደ በጣም የፈራን የተጎዳ ሰው አለማመን እለምንሃለሁ ፣ አንገቱን አቀርቅሮ ሰውነቱን አዋርዶ ባፍንጫው የተደፋ ሰው ልመና እለምንሃለሁ።

ዱዓ ማለት ዲባዳ ነው

የተሳፋሪ ዱዓ

بِسْمِ اللَّهِ ، الْحَمْدُ لِلَّهِ

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾
الحمد لله ، الحمد لله ، الحمد لله الله أكبر ، الله أكبر ، الله أكبر ،
سبحانك اللهم إني ظلمت نفسي فاغفر لي فإنه لا يغفر الذنوب إلا أنت

የመንገደኛ ዱዓ

الله أكبر ، الله أكبر ، الله أكبر

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾
اللهم إنا نسألك في سفرنا هذا البر والتقوى ، ومن العمل
ما ترضى اللهم هون علينا سفرنا هذا واطوعنا بعده ، اللهم
أنت الصاحب في السفر والخليفة في الأهل ، اللهم إني أعوذ
بك من وعثاء السفر وكآبة المنظر وسوء المنقلب في المال والأهل
وإذا رجع قالهن وزاد فيهن: **آييون، تائبون، عابدون، لربنا حامدون**

ፋክካል የማኒና ሐጅረል አስወድ መካከል የሚደረግ ዱዓ

رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَفِي الآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٢٠١﴾

ሰፋና መርዋ ኮረብታዎች ላይ ተቁም የሚደረግ ዱዓ

لَمَّا دَنَا **ﷺ** مِنَ الصَّفَا قَرَأَ ﴿١﴾ إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَابِرِ اللَّهِ ^ط

أبدأ بما بدأ به الله .. فبدأ بالصفاء ..

فصعد عليه حتى رأى البيت فاستقبل القبلة، فوحد الله وكبره وقال
لا إله إلا الله وحده لا شريك له ، له الملك وله الحمد وهو على
كل شيء قدير ، لا إله إلا الله وحده ، أنجز وعده ، ونصر عبده
وهزم الأحزاب وحده
ثم دعا بين ذلك . قال مثل هذا ثلاث مرات وفعل على المروة
كما فعل على الصفا .

የተከበራችሁ ሐጃጆች

አንተ ከሩቅና ከስምጥ ሽለቆ አቋርጠህ የመጣህ ሐጅ ሆይ

ይህ ሐጅ የተሟላ እንዲሆን ትልቅ ምንዳ እንድታገኝበት ወንጀልህ እንዲማር ጥፋትህ እንዲሰረዝ ደረጃህ ከፍ እንዲል አላህ በኪታቡ ባዘዘውና ነብዩ መሐመድ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) በሱናቸው ባመላክቱት መሠረት በተሟላ መልኩ መከናወን አለበት። ሐጃም የተጠበቀ እንዲሆን ከተከለከሉ ነገሮች ፣ ከማፈንገጥ ፣ ከጭቅጭቅና ከሁሉም ወንጀል መራቅ ያስፈልጋል ።

ምንዳው ጀነት የሆነው ሐጅል መብሩር ለማግኘት የሐጅ ደንቡና ግዴታው ተጠብቆ ከሁሉም ወንጀል ነፃ ሆኖ ወደ መልካምና ጥሩ ሥራ የሚገፋፋ መሆን አለበት ።

ዓሊሞች እንደሚሉት ሐጅል መብሩር ማለት በሐጅ ወቅት አላህ ወንጀል ያደረጋቸውን ነገሮች ሁሉ የተከለከለ ማለት ነው ይላሉ ።

ስለዚህ እኛ ለዚህች አማኝ ሕይወትህ የምንመኝልህ በሃያሉ አላህ ቁርአን ተመርተህ በመልክተኛው ሙስጠፋ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰለም) ሱና ተዳኝተህ አጠገብህ ላጥለቀለቁህ ሙስሊሞች ምሳሌ በመሆን ከሐጃጆች ጋር ያለህ አቀራረብ ፍፁም ወንድማዊ መሆን አለበት።

በመጨረሻም በአላህ ፈቃድ ሐጅህም የተዋጣለት (መብሩር) ደካምህም የሚያስመሰግንህ (መሽኩር) እንዲሆን ወደ ቤተሰቦችህም እናትህ እንደወለደችህ ቀን ንፁህ ሆነህ ወንጀልህ ተምሮ እንድትመለስ እንመኛለን።

ሐጅ አድርገህ ወደ ሃገርህ ስትመለስ ነፍስህ አላህ ወደጠላው ወንጀል በጠራችህ ቁጥር የሚከተሉትን አስታውስ ፡-

- በካዕባ ዙርያ ስትጠውፍና ሰፋ መርዋ ስትመላለስ አስታውስ
 - ዓረፋ በቆምክበት ቀን ከአላህ እዝነትና ምህረት እየተመኘህ ያደረግከውን ዱዓ አስታውስ።
- ምናልባት እነዚህ ትውስታዎች ወንጀል ከመስራትና በአላህ ላይ ከማመፅ ይከለክሉህ ይሆናል ።

ሁሉንም መወሰን ለሚችለው አላህ የሁሉንም ሐጅ መብሩር ወሰዕዩን መሽኩር እንዲያደርገው እንለምነዋለን።

ወሰለሷሁ ዓላ ሰይድና መሐመድ ወዓላ አሊሂ ወሰሕቢሂ ወሰለም